

ຂ່າວໃບລານ

ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫນັ້ງສືບລານລາວ ການຮ່ວມມືລາວ-ເຢຍຮະນັນ ພິທີ IV ສະບັບທີ 10 * ກັນຍາ 1996
PRESERVATION OF LAO MANUSCRIPTS PROGRAMME LAO-GERMAN COOPERATION

ສັງຮອມ ການ ເຄື່ອນໄຫວ

ຊຸກຍູ້ການສຶກສາສົງ

ນອກຈາກວຽກງານການປົກປັກຮັກສາຫນັ້ງສືບລານໃນທົ່ວປະເທດແລ້ວ ໂຄງການຍັງມີນະໂຍບາຍໃນການຊຸກຍູ້ການສຶກສາສົງ ໃຫ້ພະສົງໄດ້ຮູນອານ, ຮູນຂຽນ ອັກສອນທຳ, ພາສາປາລີ ແລະ ວັນນະຄະດີລາວ ເພື່ອກ່າວສ້າງຜົນການໃຫ້ແກ່ພະສົງຜູ້ທຸນໆນ້ອຍ ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມສາມາດໃນທາງພຸດທະສາສະຫນາ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ຫນັ້ງສືບລານ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດແກ່ສັງຄົມຕໍ່ໄປ.

ໃນປີ 1995-96 ທາງໂຄງການໄດ້ມອບທຶນຊຸກຍູ້ໃຫ້ແກ່ສຶກສາສົງ ແຂວງຫລວງພະບາງ ຈຳນວນ 3.070.000 ກີບ, ແຂວງອຸດົມໄຊ 3.070.000 ກີບ ແລະ ໃນວັນທີ 6 ກັນຍານີ້ ທາງໂຄງການໄດ້ມອບເງິນຈຳນວນ 3.070.000 ກີບ ໃຫ້ແກ່ອົງການພຸດທະສາສະຫນາສໍາຜັນລາວ ເພື່ອຊຸກຍູ້ວິທະຍາໄລສົງ ທີ່ພື້ນຟູໃໝ່ ຜິທີມອບຮັບໄດ້ຈັດຂຶ້ນທີ່ ໂຮງຮຽນສ້າງຄູສົງ (ວັດອົງຕີ) ໂດຍມີທ່ານບົວຮູນ ສີຄັນໄຊ ຫົວໜ້າຫ້ອງການກະຊວງກະແໜງຂ່າວ ແລະ ວັດທະ

ນະທຳ ເບັນຜູ້ມອບ, ພະອາຈານ ບົວຄໍາ ສາລີບຸດ ຄະນະປະຈຳ ພ.ສ.ລ. ສູນກາງ ເບັນຜູ້ຮັບ ເງິນຈຳນວນດັ່ງກ່າວ ຈະນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການສ້າງຫລັກສູດ ແລ້ວ ເປົ້າອົບຮົມຄູຂອງວິທະຍາໄລສົງ ທີ່ຈະເປີດໃນມໍ່ງນີ້.

ສະເພາະສຶກສາສົງ ແຂວງຫລວງພະບາງ ຍັງສືບຕໍ່ການສອນອານ ແລະ ອຽນອັກສອນທຳ ໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນມິດທະຍົມສົງ ແຕ່ລະປີສາມາດສ້າງບຸກຄະລາກອນໄດ້ 15 ຫາ 30 ອົງ.

ສໍາຫລວດ ເພື່ອກະກຽມກ່າຍໄມໂຄູ້ມືມ.

ໃນໄລຍະເດືອນກັນຍາ 1995-96 ທັນວ່ຍສໍາຫລວດ ນໍາໂດຍທ່ານ ສຸວັນທີລະວົງ ໄດ້ລົງເຄື່ອນໄຫວອະນາໄມ, ປ່ຽນປັບ, ໃສ່ເມື່ອປະກັບ ແລະ ປ່ຽນຖືກົງຜ້າຫນັ້ງສືບລານແຂວງກໍາແງນະຄອນເຊິ່ງເບັນເອກະສານທີ່ເຄີຍສໍາຫລວດມາແລ້ວແຕ່ປີ 1990-91 ການສໍາຫລວດຄັ້ງປີ ເພື່ອກະກຽມໃຫ້ແກ່ການກ່າຍໄມໂຄູ້ມືມ ໃນຈຳນວນ 32 ວັດ ໃນເຂດ 4 ຕົວເມື່ອງ ຄື : ເມືອງໄຊເສດຖາ.

ສີສັດຕະນາກ, ສີໂຄດຕະບອງ, ທາດຊາຍພອງ ຈົມມາຮອດເດືອນກໍລະກິດ 1996 ສາມາດອະນາໄມ, ປ່ຽນປີ, ໄສ່ເມື່ອປະກັບ ພ້ອມທັງປ່ຽນກົງຜ້າໄດ້ 22.066 ຜູກ.

ຜ່ານຈາກການປະຕິບັດງານແຕ່ປີ 1994 ມາເຖິງປັດຈຸບັນ ຫນ່ວຍກໍາຍໃມ່ໂຄູພິມ ໄດ້ສໍາເລັດການກໍາຍທໍາທຳນັງສີໃບລານ ຈາກທີ່ສະຫມຸດແຫ່ງຊາດ, ເມືອງໄຊທານີ, ຈັນທະບູລີ, ສີສັດຕະນາກ, ສີໂຄດຕະບອງ. ໄຊເຊດຖາ, ທາດຊາຍພອງ ແລະ ນາຊາຍທອງ ສາມາດກໍາຍທໍາເອກະສານທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຫາຍາກໄດ້ທັງຫມິດ 150 ມ້ວນ 1.899 ເລື່ອງ ລວມມີ 9.149 ຜູກ.

ນອກນັ້ນ ກໍ່ເຫັນວ່າປະສິດທິພາບ ຂອງເຄື່ອງກໍາຍໃມ່ໂຄູພິມ ກໍ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ນາຍຊ່າງເອງກໍໄດ້ຮັບປິດຮົນໃນການກໍາຍທໍາຫລາຍຂຶ້ນ ຈາກທີ່ເຄີຍກໍາຍໄດ້ 20-30 ຜູກຕໍ່ວັນ ມາເປັນ 40-50 ຜູກຕໍ່ວັນ.

ການສໍາຫລວດ ຢູ່ວັດຄໍາຢາວັນ ເມືອງຫາດຊາຍພອງ ກໍາແນງນະຄອນວຽງຈັນ

ເລີ່ມແຕ່ຕົ້ນເດືອນສິງຫາ 1996 ນີ້ ຫນ່ວຍກໍາຍໃມ່ໂຄູພິມໄດ້ເລື່ອນຍ້າຍໄປກໍາຍທໍາຢູ່ທີ່ທີ່ພິທະພັນ ແຂວງຫລວງພະບາງ ຈາກນັ້ນຈະໄດ້ອອກໄປກໍາຍທໍາຕາມວັດຕາງໆ ໃນເອດເຫດສະບານແຂວງຫລວງພະບາງ ຄາດວ່າຈະໃຫ້ສໍາເລັດໃນທ້າຍປີ 1997 ນີ້.

ບາງ ໄດ້ກີໂອກາດມາຢັ້ງຍໍາ ແລະ ພົບປະໂລ້ມກັບພະສົງ ແລະ ຊາວບ້ານ. ໃນການຢັ້ງຍໍາໃນຄັ້ງນີ້ໄດ້ຮັບການຕ້ອນຮັບຢ່າງອົບອຸ່ນ ຈາກຫ້ອງການກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາເມືອງ, ພ.ສ.ລ. ເມືອງ ແລະ ອໍານາດການປົກຄອງ ຕະຫລອດຮອດຊາວບ້ານທຸກໆກຸ່ວົນໜັ້ນ. ໃນໂອກາດນີ້ ທ່ານ ບົວສີ ຈັນມະນີ ໄດ້ສະແດງທັດສະນະວ່າ : ການປົກປັກຮັກສາຫນັງສີໃບລານ ຂອງໂຄງການຄັ້ງນີ້ແມ່ນເປັນການເປີດສັງກາດໃຫມ່ໃຫ້ແກ່ເມືອງນານ, ຜ່ານມາບັນດາຊາວບ້ານ ແລະ ພະສົງຄົດວ່າຫນັງສີໃບລານເປັນເອກະສານທີ່ຜົນຍຸກ ຜົນສະໄຫມໄປແລ້ວ ສະແດງອອກໃນການນໍາໃຊ້ເຫດສະຫນາແກ່ອອກຕົນຍາດໄຍ້ ຊາວບ້ານຂອງພະສົງອົງເມຍ ສ່ວນຫລາຍກໍ່ຫັນໄປໃຊ້ແຕ່ເປັນຜົມບາງເຫຼືອກໍ່ແມ່ນເປັນອານີ້ສົງພາສາໃຫ້ມີ, ພາສາລາວກໍ່ມີ ເຮັດໃຫ້ພະສົງສາມະເນນ

ເຊັນອ່ານ

- ນັກອຽນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ
- ການນໍາໃຊ້ຄໍາສັບບຸຮານ ຈາກກິດໝາຍບຸຮານ
- ນິຫານເລື່ອງ ຫ້າວຄໍາພອງ
- ສະກິຕິວັດ ແລະ ຫນັງສີ ໃນລານ ທີ່ສໍາຫລວດແລ້ວ ໃນສິກປີ 1995-96

ທີ່ບວດໃຫມ່ໄດ້ສຶກສາຮ່າຮຽນອັກສອນທຳໆ ຫລືບາງອີງ ບວດໄດ້ 2-3 ຜັນສາກັບສາມາດອ່ານອອກຂຽນໄດ້.

ທ່ານ ຄໍາເຜີຍ ບຸນຊະນະ ກ່າວຕື່ມວ່າ: ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ແລະ ຮູ່ບຸນຄຸນຕໍ່ໂຄງການທີ່ໄດ້ມາຮອດມາຖືງ. ພວກເຮົາໄດ້ຢືນຂ່າວກ່ຽວກັບໂຄງການນີ້ມາດິນແລ້ວ ຫລາຍຄົນກໍ່ເຝົ້າຄອງໃຫ້ໂຄງການມາຮອດ ແພະຈະໄດ້ຊ່ວຍປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູ້ວັດວາສາສະໜາໃຫ້ຮູ່ເຮືອງກວ່າເຖິງ. ເວລານີ້ ວັດເປັນພຽງສະຖານທີ່ໂຄລົບບຸນຊາເຫົ່ານັ້ນ ບໍ່ມີຜູ້ຢາກບວດຮຽນ ອຽນອ່ານ, ວັດກໍ່ເລີຍກາຍເປັນພຽງບ່ອນປະຊຸມຂອງຊາວບ້ານເຫົ່ານັ້ນ. ທ່ານມາ ອາລີຍະສານ ຄະນະກໍາມະການ ແນວລາວສ້າງຊາດເມືອງນານ ຢັ້ງໄດ້ສະແດງຄວາມຢືນດີຢ່າງສຸດໃຈ ທ່ານໄດ້ໃຫ້ຄໍາເຫັນວ່າ: "ການທີ່ໂຄງການລົງມາຄັ້ງນີ້ ກີ່ວ່າຂັ້ນເຫິງກໍ່ຄືກະຊວງກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ຜຸດທະສາສະໜາ ຕໍ່ມໍລະດິກວັດທະນະທ່າຢ່າງແຫ້ຈິງ".

ພາຍຫລັງການຜົບປະໂລ້ມກັນແລ້ວ ຫນ່ວຍສໍາຫລວດໄດ້ລົງມີເຄື່ອນໄຫວວຽກການຢູ່ວັດສຶບນຸ່ງເຮືອງບ້ານສຶບນຸ່ງເຮືອງ ເປັນວັດທໍາອິດ ເຊິ່ງເປັນວັດເກົ່າແກ່ ແລະ ມີຫນັງສີໃນລາວ ຫຼາຍກວ່າຫມູ່ໃນເມືອງນານ ຜ່ານຈາກການສໍາຫລວດເປັນເວລາ 2 ອາທິດເຫັນວ່າມີເອກະສານເຖິງ 2.466 ຜູກໃນນີ້ມີເອກະສານເຖິງແກ່ ແລະ ສໍາຄັນຫລາຍເລື່ອງ ເຊັ່ນ : ມູນລະນິພານ,

ປີຕະກະ ມີອາຍຸ 500 ກວ້າປີ ພາຍຫລັງສໍາເລັດການສໍາຫລວດ ບັນດາຊາວບ້ານ ແລະ ຄໍານາດການປົກຄອງ ກໍໄດ້ຈັດຝີທີ່ແຫ່ທ່າ ສົມມາຄາຮະວະ ແລະ ຈັດບາສີສູ່ວັນໃຫ້ແກ່ທ່ານວ່ຍສໍາຫຼວດເປັນກຽດເອົ້າຮ່ວມໃນຜິທີຄັ້ງນີ້ ຢັ້ງມີທ່ານ ຄໍາຫລັ້າ ຜົມມະລາ ຫົວໜ້າ ພະແນກກະບະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າ ແຂວງຫລວງພະບາງ. ທ່ານຂັ້ນຄໍາ ຈັນທະວີສຸກ ກໍາມະການຜັກແຂວງ. ເຈົ້າເມືອງນານ ພ້ອມທັງພະສົງສາມະເນນ ເອົ້າຮ່ວມຢ່າງຫລວງຫລາຍ.

ຈາກບ້ານສຶບນຸ່ງເຮືອງ ຫາງໜ່າຍສໍາຫລວດຂອງພວກເຮົາ ກໍໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍໄປຢູ່ວັດສຶບນຸ່ງຄຸນ ເຊິ່ງເປັນບ້ານທີ່ບໍ່ຫາງໄກກັນ ພຽງແຕ່ມີສາຍນ້ຳນານຂັ້ນກາງ. ຕາມການບອກເລົ່າອອງໃຫບ້ານເວົ້າວ່າ ຢູ່ວັດນີ້ ຜ່ານມາເອກະສານໃນລາວມີຫລວງຫລາຍພາຍມາກ ຜ່ານກ່ານສໍາຫລວດຕົວຈິງ

ຢັ້ງເຫຼືອເອກະສານໃນລາວ 1.002 ຜູກເທົ່ານັ້ນ ເມືອງຈາກວ່າ ວັດນີ້ເຄີຍກີກໄຟໃຫມ້ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ເອກະສານສູ່ຫາຍໄປເປັນຈຳນວນຫລາຍ.

ຕອນແລງຂອງວັນທີ 16 ຜຶດສະພາ 1996 ລົດກະບະສີຂາວ ຂອງທ່ານເຈົ້າເມືອງນານ ກໍໄດ້ນຳສົ່ງຫນ່ວຍສໍາຫລວດໄປຮອດໄປເຖິງ ບ້ານນາເຄີນ. ຢູ່ທີ່ບ້ານນີ້ ພວກເຮົາກໍໄດ້ແນະນຳຫາງວັດທະນະທ່າເມືອງໄປຜົວຜັນຍາຝ່າສາລະວັດ ບ້ານຫາດ, ນາເຄີນ ແລະ ບ້ານໂພນ ໃຫ້ເອົາຫນັງສີໃນລາວ ມາເຕົ້າໄຣມັກນີ້ ເຝື່ອຜ້ອມພາກັນທໍາຄວາມສະອາດ, ອະນາໄມບ່ອນດຽວ ແພະເອກະສານຂອງວັດນາເຄີນ, ບ້ານຫາດ ແລະ ບ້ານໂພນມີຫນ້ອຍ ດັ່ງນັ້ນຫາງໜ່າຍສໍາຫລວດພວກເຮົາຈຶ່ງເອົາມາສໍາຫລວດຢ່າງບ່ອນດຽວກັນແລ້ວເອົາຄືນເມືອງຮັກສາໄວ້.

ຜ່ານການສໍາຫລວດຕົວຈິງພວກເຮົາໄດ້ຜົບເອກະສານໃນລາວ

ທ່ານແຕກບົນມີກ ແຜນຫຼຸບຫອນ ທີ່ບົກສາ ໂຄງການ ກໍາວັງຄົນຄວ້າຄໍາໃນລາວ ເຝື່ອຈັດເຊົ້າເປັນຫມວດຫມູ່ ທີ່ວັດສຶບນຸ່ງຄຸນ, ເມືອງນານ ແຂວງຫລວງພະບາງ

ແຕກນ້ອຍບ້ານນາເຄື່ອນ, ເມືອງນານ ກໍມີຄວາມສິນໃຈ ໃນການອະນາໄມໃບລານ

ຂອງວັດນາເຄື່ອນ 951 ຜູກ, ວັດບ້ານ ຫາດ 244 ຜູກ, ວັດບ້ານໂພນ 354 ຜູກ.

ໃນຕອນເຊົ້າຂອງວັນທີ 23 ພຶດສະພາ 1996 ໄດ້ມີການຕັ້ງໄຮມ ປະຊາຊົນ ແລະ ພະສົງສາມະເນນ ວັດບ້ານນາຝາຍ ແລ້ວນໍາເອົາຫຼັກສື ອອກຈາກຕຸ້ກໍາຜິ ເພື່ອທ່າຄວາມ ສະອາດ. ການສໍາຫລວດຢູ່ວັດນາຝາຍ ຂຶ້ງແມ່ນວັດສາຫຼຸໃຫຍ່ ແຜງ ປະຫານ ພ.ສ.ລ. ເມືອງນານ ພວກເຮົາໄດ້ຮັດ ຄືກັນກັບຢູ່ບ້ານນາເຄື່ອນ ສີໄດ້ນໍາເອົາ ຫຼັກສືໃບລານ ຈາກບ້ານນາກົງ ແລະ ນາເລົາ ມາເຕົ້າໄຮມຢູ່ວັດນາຝາຍ ບ່ອນດຽວ ແຈະຫຼັກສືຢູ່ສອງວັດນັ້ນ ມີຫນ້ອຍ. ຜ່ານການສໍາຫລວດຕົວຈິງ ພວກເຮົາໄດ້ຜົບ ເອກະສານຂອງວັດ ນາປາຍ 1.409 ຜູກ, ວັດນາກົງ ຈຳນວນ 118 ຜູກ. ວັດນາເລົາ ຈຳນວນ 108 ຜູກ.

ຝາຍຫລັງທີ່ສໍາເລັດຢູ່ບ້ານນີ້ແລ້ວ ທາງໜ່າຍສໍາຫລວດຂອງພວກເຮົາ

ກໍໄດ້ພາກັນຍ່າງລາກແຄ່ງ ຂ້າມພູ ຫນ່ວຍຫນາ ລາກຂາຂ້າມພູຫນ່ວຍ ກວ້າງ ໃປຫາບ້ານນານວນ ຂຶ້ງແມ່ນ ບ້ານຂອງຊົນເຜົ່າໄຫຍວນ, ກອນຈະ ຮອດບ້ານນີ້ ຕ້ອງໃຊ້ເວລາຍ່າງ 4 ຂົ່ວໂມງ ກັບ 35 ນາທີ. ບ້ານນານວນ ເປັນບ້ານທີ່ຢູ່ທ່າງໄກສອກຫລິກ ອ້ອມ ລ້ອມໄປດ້ວຍພູຜາປ່າດົງອັນຕິບໜາ ທາຫົນທາງຈະຂຶ້ນລົດຖືບກໍ່ຢ້າງຍາກ (ອັນນີ້ຢ່າຫາວ່າຜູ້ອ້າເວົ້າໄຟດເຕີນໄປ) ແຕ່ກໍຍັງຕີຢູ່ບ່ອນວ່າ ເຜິ່ນໃຊ້ມ້າເປັນ ຍວາຍານພາຫະນະໃນການບັນຫຼຸກ ລໍາລຽງສິນຄ້າລົງສູ່ຕົວເມືອງ.

ຜ່ານການສໍາຫລວດ ພວກເຮົາ ໄດ້ຄົ້ນຜົບເອກະສານໃບລານທັງໝົດ 1.301 ຜູກ ຜ້ອມທັງແນະບໍາວິທີໃຊ້ ແລະ ປຶກປັກຮັກສາໃຫ້ແກ່ພະສົງ ແລະ ສາລະວັດ ຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ໄປ.

ຫລັງຈາກສໍາເລັດຢູ່ບ້ານນານວນ ແລ້ວ ພວກເຮົາກໍໄດ້ລົງມາສໍາຫລວດ ຢູ່ວັດປ່າໄຜ ຂຶ້ງແມ່ນບ້ານຂອງ ທ່ານ

ບົວ ປະທຸມມະລັງສີ ທົວທັນ້າຫ້ອງ ການກະແຫລງຂ່າວ ແລະ ວັດທະ ບະທຳ ເມືອງນານ ແລະ ທ່ານ ບຸນມາ ຮອງທົວທັນ້າຫ້ອງການດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ການຕິດຕໍ່ຜົວຜັນ ແລະ ປະສານງານ ມີຄວາມສະດວກສະບາຍ ຫລາຍ. ການສໍາຫລວດຢູ່ວັດປ່າໄຜ ກໍໄດ້ນໍາເອົາຫຼັກສືຈາກວັດປ່າໄຜ, ໂພນທຶນ ແລະ ດອນຕຸມ ມາສໍາຫລວດ ຢູ່ວັດປ່າໄຜບ່ອນດຽວກັນ ແຈະຫຼັກສື ຢູ່ສາມວັດນີ້ມີຫນ້ອຍ. ຜ່ານການ ສໍາຫລວດ ໄດ້ຜົບເອກະສານໃບລານ ຂອງວັດດອນຕຸມ 355 ຜູກ, ວັດໂພນ ທຶນ 160 ຜູກ, ວັດປ່າໄຜ 101 ຜູກ, ສ່ວນວັດປ່າໄຜ ມີຫລາຍກວ່າໜຸ້ມື້ ມີ 473 ຜູກ. ໃນໄລຍະສອງເຕືອນທີ່ຫນ່ວຍ ສໍາຫລວດຂອງໂຄງການ ໄດ້ເຕືອນ ໄຫວຍ່າເອັດເມືອງນານ ພວກເຮົາໄດ້ ຄົ້ນຜົບເອກະສານໃບລານໃນຈຳນວນ 13 ວັດ ມີ 9.036 ຜູກ ທີ່ໄດ້ເນັ້ນປັນຊີ ແລະ ທ່າງການປຶກປັກຮັກສາໄວ້ເປັນທີ່ ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ.

ນອກຈາກ 13 ວັດແລ້ວ ຍັງມີ ອີກຫລາຍວັດທີ່ທາງໂຄງການບໍ່ຫັນ ໄດ້ລົງສໍາຫລວດ ຍ້ອນວ່າໄລຍະນີ ລະດຸເປັນມາຮອດແລ້ວ ຂຶ້ງແມ່ນໄລຍະ ເພີ່ມື່ງນຸ່ມພະລິດຜົນຂອງປະຊາຊົນ, ການໄປມາຫາສູ່ ລະຫວ່າງບ້ານ ຕໍ່ບ້ານ ກໍມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຍ້ອນ ເສັ້ນທາງຄົມຂະນາຄົມບໍ່ສະດວກ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ອໍໃຫ້ຜ່ານ ຜົ້ນອງ ແລະ ອໍານາດການປຶກຄອງ ໂດຍສະແຜະທາງຜະແນກກະແຫລງ

ງາມນ້ຳໃຈຊາວເມືອງນານ

 ອອນສີ ປະຊາວົງ

- * ຂໍຝາກກອນກາບກ້ອມ
ເຖິງພວກລຸງ ອາວ ອາ
ງາມນ້ຳໃຈປະຊາເຊື້ອ
ນ້ຳໃຈບໍ່ທ່ວແຫ້ງ
 - * ຄິດເຫັນຄາວເມື່ອໄດ້
ສໍາຫລວດໃບລານລາວ
ນັບວ່າດົນນານໄດ້
ເລາະເບິ່ງວັດແຕ່ລະບ້ານ
 - * ສີບຸນເຮືອງແມ່ນບ້ານ
ສົມຊື່ "ນານໆ" ເຖິງ
ໃຈກະສົນແສນໄອ
ຍາມຊີ້ຜັດພາກຂ້າງ
 - * ຍາມຊີ້ຈາກແມ່ປ້າ
ຄິດຫາຄຸນຄວາມດີ
ນີ້ຈະບອງຂອງແກ້ມ
ຈັດແຈ້ງຫາຫົ່ວ້າ
 - * ບ້ານ "ປ່າໄຟ" ຄິດໜັງດ້າມ
ນັບວ່າສໍາຄັນຫລາຍ
ຂໍແຕ່ງກອນກະວິນ້ອຍ
ງາມນ້ຳໃຈເມືອງນານ
ປວງປະຊາທົ່ວໜ້າ
- ກະວິຂີດຂຽນຫາ
ທ່ວງຫາບໍ່ລືມໄດ້
ຊາວເມືອງນານບ້ານເຕີຍທຽວ
ບໍ່ເຕີຍແລ້ງເຫື້ອດຫາຍ
 - ເຄື່ອນໄຫວວຽກທາງການ
ຢູ່ວັດວາເຂດເມືອງນັ້ນ
ສອງເດືອນອາໄສເຜິ່ງ
ປະສານໄວ້ສູດຫ່າ
 - ຕົກ່າແກ່ໃນເມືອງນານ
ເມື່ອໄປເຖິງຫັນ
ໄອນໍຍາມຊີ້ຈາກ
ຮາມຮ້າງໃຫ້ທ່ວງຫາ
 - ນ້າບໍ່ວ່າວອາວອາ ນັ້ນນາ
ທີ່ເຜິ່ນມີຕໍ່ເຮົາແລ້ວ
ແກ້ມນໍາຫນ່ວຍສໍາຫລວດ
ຂອງຕ້ອນປ່ອນໃສມື ມາກແລ້ວ
 - ໃຈສະອາດອຸປະກຳ
ແຫລ່ງນ້ຳໃຈບໍ່ເຕີຍແຫ້ງ
ກົມມະນານ້ຳໃຈຫ່ານ

ຮັກສາໄວ້ໃຫ້ຍິ່ງນານ ແດ່ນີ !

"ນັກຂຽນ ແລະ ການນຳໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ"

ທີ່ຜ່ານມາ ໂຄງການປົກປັກຮັກສາ ຫຼັງສີໃນລານ ໄດ້ສ້າງເຜິນງານອັນໄພຍໍ ທລວງ ໃນການອະນຸລັກທາງດ້ານວັດຖຸ ພາບ ມູນມໍລະດົກທາງພູມປັນຍາຂອງ ບັນພະບຸລຸດລາວ ແລະ ພະຍາຍາມ ນໍາເອົາສຶ່ງຍອດຍື່ງມາເຜີຍແຜ່ສູມວິນ ອຸນດ້ວຍຫລາຍຮູບການ.

ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ "ນັກຂຽນ ແລະ ການນຳໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ" ທີ່ໄດ້ເປີດຂຶ້ນ ແຕ່ວັນທີ 29-30 ຜຶດສະພາ 1996 ດ້ວຍການຮ່ວມມືຂອງໂຄງການ ປົກປັກຮັກສາຫຼັງສີໃນລານລາວ ແລະ ສາມະຄົມນັກປະຜັນລາວ ເປັນເຫດ ການອັນສໍາຄັນ ໃນວົງການປະດິດຄິດ ແຕ່ງບ້ານເຮົາ ເພື່ອຢາກໃຫ້ຄົນຮຸນໃຫ່ມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນນັກປະຜັນວັນນະ ຄະດີໃນຍຸກສະໄໝມບັດຈຸບັນນີ້ ຮຸ້ຈັກ ນໍາໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ ເຊົາໃນການ ປະດິດຄິດແຕ່ງບົດກາບກອນ, ບົດລະ ຄອນ ແລະ ເລື່ອງສັນອອງຕົນ ໃຫ້ມີສີສັນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ຊົມລົດຊາດ ພາສາຄໍາເວົ້າຂອງຄົນບຸຮານ ເປັນການ ເສີມຂະຫຍາຍພື້ນຝູມລະດົກ ທ້າງພູມ ປັນຍາຂອງປູ່ຢ່າຕາຍາຍ ທີ່ມີມາແລ້ວ ບັນ ບໍ່ໄຫ້ຕົກເຮັດເສຍຫາຍ ແລະ ໃຫ້ໄດ້ ຮັບການສືບທອດ ຢ່າງເປັນລະບົບຕໍ່ ເນື່ອງ ໃຫ້ແກ່ຄົນຍຸກໃຫ່ມ. ເພື່ອຢາກໃຫ້ ຄົນຍຸກໃຫ່ມຮັບຮູ້ຄຸນຄາພາສາຄວາມເວົ້າ ຂອງຄົນບຸຮານນັ້ນ ຕ້ອງອີງໃສ່ປັນດາ ນັກປະຜັນ ນັກກະວີ ເປັນຜູ້ນໍາໃຊ້ພາສາ ບຸຮານເຂົ້າໃສ່ປົກຂຽນຂອງຕົນ ເພື່ອຖຸດ ດຶງຄວາມສິນໃຈຂອງສົງຄົມ ກ່າວີເຜື່ອນ ນັກອ່ານທົ່ວໄປ.

ເຂົ້າຮ່ວມເຫັນກຽດ ໃນຜິທີເປີດ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ ມີທ່ານ ປົວລຽນ ສີຄັນໄຊ ຫົວໜ້າທ້ອງການກະຊວງ ກະແໜລົງຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທ່າ, ນາງ ດາລາ ກັນລະຍາ ຫົວໜ້າ ໂຄງການປົກປັກຮັກສາຫຼັງສີໃນລານ ລາວ, ວິທະຍາກອນຜູ້ມີຄວາມຮູ້ ຄວາມ ສາມາດດ້ານພາສາສາດ ແລະ ວັນນະ ຄະດິລາວບຸຮານຫລາຍທ່ານ ເຊັ່ນ : ທ່ານ ມະຫາສໍາລິດ ປົວສີສະຫວັດ, ທ່ານ ມະຫາ ສີສະເໜວີຍ ສຸວັນນີ້, ທ່ານ ສົມແສງ ເກສາວິຈະ, ນາງ ດວງເຕືອນ ບຸນຍາວິງ ຜ້ອມດ້ວຍບັນດາສໍາມະນາ ກອນ ທີ່ເບັນນັກຂຽນ, ນັກປະຜັນ ວັນນະຄະດີ, ນັກກະວີ ບັນດາຄູອາຈານ ແລະ ນັກສຶກສາ ຈາກ ມະຫາວິທະຍາໄລ ສ້າງຄູ ດົງໄດກ ເຂົ້າຮ່ວມ 50 ກວ່າຄົມ.

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການສໍາມະນາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ຮັບຜົນດ້ວຍດີ ວິທະຍາກອນແຕ່ລະ

ທ່ານ ກ່າວີໄດ້ຂັ້ນປາກະກະກາ ໃນທົວ້ ຕ້າງໆ ຄື : ນາງ ດາລາ ກັນລະຍາ ຫົວໜ້າໂຄງການ ປາກະກະກາ ໃນ ຫົວ້ "ພາສາລາວບຸຮານມໍລະດົກອັນ ຂົງຄຸນຄ່າ ທ້າງດ້ານວັດທະນະທ່າ" ທ່ານໄດ້ເນັ້ນຫັກວ່າ ພາສາລາວ ກ່າແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງໃນວັດທະນະທ່າລາວ ເພາະວ່າ ພາສາລາວແມ່ນຄົນລາວ ເປັນຜູ້ນໍາໃຊ້ ແລະ ປະດິດຄິດແຕ່ງ ໃຫ້ເປັນຫລາຍຮູບຫລາຍສີ. ຊາດອື່ນ ທີ່ນໍາໄປຄົ້ນຄ້ວ້າສຶກສາ ແລະ ສາມາດ ປາກເວົ້າໄດ້ ກ່າແມ່ນເຜິນງານອັນໜຶ່ງ ຂອງນັກຂຽນ ນັກໄວຍາກອນ ແລະ ນັກປະຜັນລາວ ໄດ້ແຕ່ງແບບຮຽນ ວິທີສອນ ແລະ ຄວາມໜາຍ ເພື່ອໃຫ້ ຜູ້ສົນໃຈໄດ້ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແຕ່ກໍມີ ຄໍາເວົ້າທີ່ແຈ້ງຊັດວ່າ "ນີ້ມີຜົດອກ ຈະຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈພາສາລາວໄດ້ຕິກວ່າ ຄົນລາວເອງ" ຈຶ່ງກ້າເວົ້າໄດ້ວ່າ ພາສາ

ເຖິງວ່າຈະເກີດຂຶ້ນກັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພູມສັນການທີ່ຕັ້ງຂອງປະເທດຫຼື່ງ ຍ້ອນມີອັນຜົວຜັນໄປເຖິງ ພູມສັນການ ແລະ ປະເທດທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງໃກ້ຄວງ ຈະຍ້ອນການຜົວຜັນ, ຮິດຄອງປະເພນີ ການນັບກີ່ສາສະໜາ ແລະ ຫລາຍຢ່າງ ເຮັດໃຫ້ພາສາຕ້ອງ ເກີດມີການເຫັນງົງ ຕີ່ງ, ມີການຜົນແປ, ປ່ຽນແປງບໍ່ຢຸດ ຢູ່ກັບທີ່ໄດ້ ເຊິ່ງເວົາໄດ້ວ່າ ມີການຕາຍ ໄປ ແລະ ເກີດຂຶ້ນໃໝ່ ຕາມຍຸກຕາມ ສະເໜີ.

ດັ່ງນີ້ ການປັກປັກສາມູນມີ ລະດິກຫາງວັດທະນະທ່າ ໂດຍສະເພາະ ດ້ານພາສາ ກໍເພື່ອຍັງຍືນໃຫ້ເຫັນວ່າ ຊາດລາວ ພາສາລາວ ມີປະຫວັດການ ເປັນມາຍາວນານສໍາດິກ ແມ່ນເຫັນໄດ້ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າໄດ້ຈາກອະດີດ ທີ່ເປັນວັດງູ ພາບຂອງເອກະສານ ແລະ ວັດທະ ນະທ່າ ຮິດຄອງອັນສືບຫອດມາແຕ່ ບຸຮານສະເໜີ ເຫັນວ່າໄວ້ໃຫ້ແກ່ອະນຸອຸນ ຄົນຮຸນໃໝ່ ໄດ້ສືກສາ.

ທ່ານມະຫາ ສີສະເຫວີຍ ສ່ວນນີ້ ຫົວໜ້າສະກາບັນສຶກສາສົງ ໄດ້ຂຶ້ນ ປາກະກະກາໃນຫົວ້ອ້ "ການໃຊ້ຄໍາສັບໃນ ພາສາລາວ ຈາກອະດີດ ເຖິງປັດຈຸບັນ".

ເພື່ອເປັນແນວຫາງການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ ແລະ ກີກກຽງແລກປ່ຽນຄໍາຄິດ ຄໍາເຫັນໃນກອງປະຊຸມ ທ່ານໄດ້ວ່າງ ຫົວ້ອ້ອງປິດ ປາກະກະກາໄວ້ດັ່ງນີ້ :

1. ພາສາ ແມ່ນວັດທະນະທ່າ ຜົນການຂອງຊາດ ປຽບຄືຮາກແກ້ວ ອອງຕັ້ນໄໝ

2. ໜັກພາສາຂອງຊາດ ຕ້ອງ ແຫນນັນແກ່ນຈົ່ງຈະຕັ້ງຢູ່ໄດ້, ກັ້າພາສາ ແຫນນັນ ກໍ່ມາຍເຖິງ ວັດທະນະທ່າຂອງ ຊາດກໍແຫນນັນ ແລະ ຄ່ອຍຝັດທະນາ ໄພຕາມບາດກ້າວ ທີ່ເຫັນຈະສົມ ໂດຍອີງ

ໃສ່ການພື້ນພູ, ສົງເສີມ ແລະ ຈັດຕັ້ງ ຂຶ້ນໃຫມ.

3. ການສືບຫອດວັດທະນະທ່າ ກໍແມ່ນສືບຫອດຈາກອະດີດ ເຖິງປັດຈຸບັນ. ທ່ານອະທິບາຍວ່າ ຍ້ອນວ່າມີ ປັດຈຸບັນ ຈົ່ງຈະກ້າວໄປເຖິງອະນາຄິດ, ພາສາກໍຄືກັນ ຕ້ອງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຈາກ

ອະດີດ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນບ່ອນລົງໄຕໃນ ປັດຈຸບັນ ແລະ ກໍເພື່ອສ້າງການຂະຫຍາຍ ຕົວຈາກການພື້ນພູອະດີດ ມາສູປັດຈຸບັນ ຈົ່ງຈະເຮັດໃຫ້ອະນາຄິດອອງພາສາ

ຕໍາລົງຄົງຕົວຢູ່ໄດ້ ບໍ່ຂັດຕໍ່ຍຸກສະເໜີ ໃນຕໍ່ໜັນ.

ທ່ານ ສໍາລັດ ບົວສີສະຫວັດ ບັກປະລິວັດກິດທມາຍບຸຮານລາວ ປາກະກະກາໃນຫົວ້ອ້ "ຄໍາສັບໃນກິດ ທມາຍບຸຮານລາວ" ທ່ານໄດ້ຍົກໃຫ້ເຫັນ ຄໍາສັບບຸຮານ, ຄວາມໝາຍຂອງ ພາສາບຸຮານ ໂດຍສະເພາະພາສາທີ່ມີ ເຄົ້າມາຈາກພາສາປາລີ ສັນສະກິດ, ທ່ານໄດ້ເນັ້ນຕົ່ມວ່າ ອັກສອນທີ່ນໍາໃຊ້ໃນ

ສະໄໝມບຣານມີ 2 ປະເພດ ຄື ຂຽນ ພະທໍາ ຄໍາສອນຫາງພຸດທະສາສະໜາ ເລັ້ນວ່າອັກສອນທໍາຢ່າງໜຶ່ງ. ອັກສອນ ທີ່ຂຽນຫາງວິທະຍາການ ຫາງໂລກ ແມ່ນໃຊ້ອັກສອນລາວບຸຮານ ເຊິ່ງບໍ່ຕັ້ນມີ ວັນນະຍຸດ ເອກ-ໂທ ຄືອັກສອນປະຈຸບັນ ຢ່າງໜຶ່ງ.

ສົງທີ່ພວກເຮົາຈະໄດ້ຈາກຄົນບຸຮານ ທີ່ລີ ເອກະສານບຸຮານນັ້ນມີ :

- ສ້ານວນໄວຫານ ຄືການໃຊ້ ຄໍາເວົ້າບຸຮານ.

- ພາສາລະບຽບການວາງ ການ ໃຊ້ຄໍາສໍາຜັດຄ່ອງຂອງແບບບຸຮານ, ການແຕ່ງກາບກອນທີ່ມີຫລັກການ ຫາງພາສາ.

- ຄໍາສັບບຸຮານ ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄໍາທີ່ສຸພາບໃນກາງຄໍາສອນ ບຸຮານ.

- ຕົວຢ່າງ: ຜູ້ຍົງທີ່ເປັນສາວບໍລິການ ຫາງແຜດ ບຸຮານເລັ້ນວ່າແມ່ຄໍາຮາງ, ໄສແຜນີ, ຊະນິກາ ເປັນຕົ້ນ ປັດຈຸບັນ

ທ່ານສືບຫອດວັດທະນະທ່າ (ຊ້າຍ), ນາງດວງເຕືອນ ບຸນຍາວົງ,
ທ່ານ ບຸນເຊີດ ທໍາມະຊັກ ຜັດປ່ຽນກັນປາກະກະກາ ໃນຫົວ້ອ້ອງປິດ

ຂອງ ບໍລິສິງຄະລົງ

ລົດຈະນາໄດຍ : ມະຫາສໍາລັດ ປົວເມີນແຫວັດ
(ສັດຈາກປັ້ນ ຄໍາພື້ນ ອາຊະສາດ)

ຄະລຳທີ່ວິໄປ :

- * ເອົາເຊິ່ງຜ້າເຊິ່ງແພເຊັດໜ້າ ຄະລຳ
- * ຜົນມີດຜ້າ ຫອກ ດາບ ສື່ວ ຂວານ ແລະ ປັດເຮືອນຍາມກາງຄືນ ຄະລຳ
- * ຂອງຕໍ່າໄວສູງ ຄະລຳ
- * ທຸບຕີ ແຕະ ທ່າ ມ້າງເຮືອນ ແພຊານ ຄະລຳ
- * ເວົ້າຜົນຕົວ ທົວຜົນເຝື່ນ ຄະລຳ
- * ປາກກ່ອນກວານ ຂານກ່ອນເຈົ້າ ຄະລຳ
- * ຕັດກອນ ຮອນຂີ້ ຄະລຳ

- * ພັນພືນມື້ເຊົ້າ ຜັດເຊົ້າມື້ແລງ ຄະລຳ
- * ເອົາລັກງຽນ ຕິນກວຽນທີ່ຫັກແລ້ວ ໄປໂຮງຕິນບັນໄດ ຄະລຳ
- * ແບກພືນບໍ່ແກ້ມັດຂຶ້ນເຮືອນ ຄະລຳ
- * ຄະລຳປ້າ ກິນຕອນ ຄະລຳ
- * ເຝື່ນບໍ່ເອັນໄຕຂານ ເຝື່ນບໍ່ວານໄຕ ຂ່ອຍ ຄະລຳ
- * ບ່ອນເຂັດບໍ່ຢ່າ ບ່ອນຄະລຳບໍ່ຢ່ານ ຄະລຳ
- * ໄສ່ບາດຖາມເຈົ້າຫົວ ຄະລຳ
- * ຂັ້ງອຍຂອນ ນອນສູບຢາ ຄະລຳ

ເຮົາມັກໃຊ້ຄໍາວ່າ "ແມ່ຈ້າງ, ນາງແລງ" (ເຊິ່ງບໍ່ສັບປາບປານໄດ) ນັກຂຽນ, ນັກ ແຕ່ງ ຈຶ່ງຕ້ອງຮູ້ຊອກຫາຄໍາເວົ້າທີ່ເຫັນຈະສົມ ແລະ ຮູ້ຈັກຮັບຜິດຊອບຕໍ່ວັດທະນະທ້າຂອງຊາດ ເພື່ອຫລິກເວັ້ນ ພາສາທີ່ຊອດກະຈາ.

ນາງ ດວງເຕືອນ ບຸນຍາວົງ ນັກຂຽນ ນັກຄົ້ນຄວ້າວັນນະຄະດີບຸຮານ ໄດ້ຂັ້ນປາຖະກະກາຫົວຂໍ "ການໃຊ້ຄໍາສັບ ແລະ ສໍານວນຈາກມະຫາກາບ ທ້າວຮ່ວງ-ທ້າວເຈືອງ" ທ່ານໄດ້ຢົກ ໃຫ້ເຫັນສັບສໍານວນບຸຮານ ທີ່ນັກປະຜັນ ບຸຮານໄດ້ນໍາມາໃຊ້ຢ່າງອຸດົມສົມບູນ ໃນມະຫາກາບ ທ້າວຮ່ວງ-ທ້າວເຈືອງ ນັກຂຽນ, ນັກປະຜັນຮຸນໃຫ່ມຄວນນໍາມາໃຊ້ບໍ່ໃຫ້ມັນຕາຍໄປ.

ຕົວຢ່າງ : ສິນເຫ ບຸຮານທມາຍເຖິງ ສິງໄສ, ບໍ່ແບ່ໃຈ

ຍິນ ບຸຮານທມາຍເຖິງ ຫນ້າອຸມ, ແຍງເຢິງ, ອຸມ

ເຜັງ ບຸຮານທມາຍເຖິງ
ຕັມ, ສິມບູນ
ສົວດສະດີ ບຸຮານທມາຍເຖິງ
ໄຊກຕີ

ທ່ານສົມແສງ ຖາສາວິລະ ຮອງ
ທີ່ວ່ານີ້ມີຜະແນງສາສາດ ສະກາບັນ
ຄົ້ນຄວ້າວັດທະນະທ່າ-ສັງຄົມ ໄດ້ປາກະ
ກະກາໃນທີ່ວ້ອ້ສຸດຫ້າຍ ພາຍໃຕ້ທີ່ວ້ອ້
ເອກະລັກທາງສໍານວນຂອງນັກຂຽນ
ທ່ານເນັ້ນທັກເຖິງເອກະລັກຂອງ
ສໍານວນລາວ ເຊິ່ງບາງຄົມກໍໃຊ້ໄປຕາມ
ແນວຄົດຕົວເອງ ຫລືຄາດເດີາເອົາວ່າ
ຄໍານີ້, ສໍານວນນີ້ ເຄີຍໄດ້ຍືນ ໂດຍບໍ່ໄດ້
ຄໍານີ້ເຖິງຄວາມເສື່ອມແສຍ ຂອງ
ຄໍາສັບບຸຮານ.

ຕົວຢ່າງ: ບ້ານ ບຸຮານທມາຍເຖິງ
ຫລາຍຫລັງຄາເຮືອນ ຢູ່ໄຮມກັນຈຶ່ງເປັນ
ບ້ານ, ຫລາຍບ້ານໄຮມກັນເປັນເອດ
ເອັນວ່າ ຫມູ່ບ້ານ ປັດຈຸບັນບ້ານ ແລະ
ເຮືອນ ມີຄວາມທມາຍດຽວກັນ.

ນອກຈາກນັ້ນ ຜູ້ເຊົ້າຮ່ວມກອງປະ
ຊຸມຍັງໄດ້ສິນຫະນາແລກປ່ຽນ, ໄດ້
ເປີດໄອກາດ ໃຫ້ບັນດາສໍາມະນາກອນ
ໄດ້ຕັ້ງຄໍາການ ຝ່າຍວິທະຍາກອນຕອບ
ແລະ ປະກອບຄໍາເຫັນນໍາກັນ ເຝື່ອຊ່າງ
ຫາຊ່ອງຫາງໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ຂັ້ນຄົ້ນ
ພາສາລາວບຸຮານ ອອກມາເຜີຍແຜ
ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ເຖິງວ່າ ກອງປະຊຸມສໍາມະນາ
ຄັ້ງນີ້ ຈະບໍ່ມີຜົນເປັນຂໍ້ກໍາມີດກິດລະ
ບຽບ ໃນການນໍາໃຊ້ພາສາລາວກໍ່ຕາມ
ແຕ່ກໍໄດ້ເປີດໄອກາດໃຫ້ຜູ້ມີບິດບາດ
ໃນການນໍາໃຊ້ພາສາ ໄດ້ມາ ແລກປ່ຽນ,
ຄົ້ນຄວ້ານໍາກັນ ອັນເປັນບາດກ້າວ
ອັນສໍາຄັນ ຕໍ່ການຊຸກຍູ້ສະຕິຕື່ນຕົວ
ໃນການຂັດຄົ້ນນໍາໃຊ້ ສິ່ງທີ່ບັນພະບຸລຸດ
ໄດ້ຝາກໄວ້ບໍ່ໃຫ້ສູນແສຍ.

ໄດ້ : - ບຸນເລົດ ທໍາມະຈັກ
- ຊັນສະຍຸດ ຕີວະກຸນ

ຕ່າງໜ້າ 5

ຂ່າວ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ເອົາໃຈໃສ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ຫມ້ງສີໃບລານ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນບັນຊີໄວ້ແລ້ວ ແລະ ພາກສວນ ທີ່ຢັງບໍ່ຫັນໄດ້ຂຶ້ນບັນຊີນັ້ນ ໃຫ້ທີ່ມີນ ເປີດຕຸ້ຄໍາຜິດດີເນີ ແພາະທາງ ໂຄງການ ເປັນຫວັງຢ້ານ ໂຕປວກ ໂຕຫນູ ເຊົາໄປ ສ້ອນປ່ອນໂຕຢ່ໃນນັ້ນ.

ເລີ່ມແຕ່ຕົ້ນເດືອນສິງຫາ ຫນ່ວຍ ສໍາຫລວດຂອງ ໂຄງການ ມາ ໂດຍ ທ່ານ ສຸວັນ ທີ່ລະວົງ ຮອງທິວໜ້າ ໂຄງການ ໄດ້ເຕີນທາງໄປສິນທີບັກ ທນ່ວຍສໍາຫລວດຫມ້ງສີໃບລານ ແຂວງຫລວງພະບາງ ເຊື່ອທ່າການ ສໍາຫລວດຫມ້ງສີໃບລານ ທີ່ມີຢູ່ໃນ ພະລາຊະວັງຕົ້ນຫລວງພະບາງ ເຊິ່ງ ໃນປີ 1990-91 ໄດ້ມີການສໍາຫລວດ ແລ້ວ ດ້ວຍທຶນຊ່ວຍເຫຼວລືອຂອງມຸນນີ້ທີ່ ໂຕໄຍຕ໏າ ປະເທດຍີ່ປຸ່ນ ມີຫມ້ງສີທີ່ຂຶ້ນ ບັນຊີທັງຫມິດ 6,800 ຜູກ ໃນນັ້ນມີ

ການຄົ້ນຄວາຄໍາພິດຕາງໆ ເນື່ອຈັດເຫັນພັນ ແຂວງຫລວງພະບາງ
ເອກະສານທີ່ເກົ່າແກ່ ແລະ ສໍາຄັນ ຈຳນວນຫົ່ງ ໃນການສໍາຫລວດທີ່ອ ນີ້ ຈະທ່າການປົກປັກຮັກສາຄືນໃຫມ່ ຄື: ເຮັດອະນາໄມ ບ່ຽນປັ້ງ ແລະ ຂຽນໃບ ສໍາຫລວດ ເພື່ອກະກຽມກ່າຍໄນໂຄງພິມ ຄາດວ່າຈະໃຊ້ເວລາໃນການສໍາຫລວດ ປະມານ 3 ເດືອນ ຄົງຈະສໍາເລັດ.

ພາຍຫລັງທີ່ສໍາເລັດການປົກປັກ ຮັກສາຫມ້ງສີໃບລານຢູ່ ຜິຜິທະຜັນ ຫລວງພະບາງແລ້ວ ທນ່ວຍສໍາຫລວດ ຈະໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍໄປສູ່ແຂວງອຸດົມໄຊ, ຜັງສາລີ, ຫລວງນ້ຳທາ ແລະ ແຂວງ ບໍ່ແກ້ວ ຕໍ່ໄປ.

ໂດຍ:- ລ້ານກ້ອມ
- ອອນສີ ປະຊາວົງ

- * ຍ້າຍຄັນແຫນາ ຍ້າຍຜັກຕຸ້ເຮືອນ ກົມນ້ຳອອກບໍ່ ຂຸດຈອນປວກ ໄປກົມ ບວກຫນູ ປຸກເຮືອນກວມຫາງ ຄະລຳ
- * ເອົາຂອງໃຊ້ໄວ້ປັບກັບຂອງປະຕັບ ຄະລຳ
- * ເຮືອນສອງຫລັງເຮັດເປັນຫລັງດວງ ຄະລຳຫລາຍ
- * ຜົວເມຍຜິດກັນ ອື່ມເຫັນກັນ ດາບ້ອຍ ເວນກັນ ຄະລຳ
- * ຈ່າຍເງິນແດງແປງເງິນຄວ້າງ ຄະລຳ
- * ຕີ່ຫມຸຊາ ດາຫມາສຽດ ຫົວຊາຕັກ ນ້ອຍ ຫົວຊາຄົນທຸກ ຄະລຳ
- * ເອົາລູກສາວລູກຊາຍ ເປັນເມຍ ເປັນຜົວ ເອົາຄົນໃຊ້ເປັນເມຍເປັນຜົວ ຄະລຳ
- * ຫົວໄລ້ນຢາກລໍາ ຫົວດໍາຢາກເຫດ ຄະລຳ
- * ເຫັນເມຍທ່ານຫ້າ ເຫັນຫ້າທ່ານຍິງ ຄະລຳ
- * ຫລັນເຈົ້າຫົວ ຫລັນເຈົ້າເຜີ່ນ ຄະລຳ
- * ບວດເປັນຊີ ຫມ້ງຈາກບ່ອນ ຄະລຳ
- * ຄວາມລະຫັດໃຫ້ຮູ້ເຖິງສອງ ຄະລຳ
- * ນາສອງເຫມືອງ ເມືອງສອງຫ້າວ ຢ້າວສອງເຊີຍ ຄະລຳ
- * ຍິງສອງຜົວ ເຈົ້າຫົວສອງວັດ ຄະລຳ
- * ຜົນຕົກຝ້າຮ້ອງ ໄກນາ ຂຶ້ວາຍຫລັ້ນ ອົກມືດົກອົກສຽມ ຜັນໄມ້ ຄະລຳ
- * ຜົກ້ອນເສົ້າ ເອົາໄນ້ເອົາມີຕາຄາະເສົ້າ ເຮືອນ ເອົາມີຕີແມວຕີຫມາ ແຕະງົວ ແຕະຄວາຍ ຄະລຳ
- * ປຸກຢານາງ ປຸກຜັກອິຮຸມ ປຸກຫມາກ ລັ້ນໄມ້ ປຸກຜັກຫວານ ກາງວັດຕື່ນບ້ານ ຄະລຳ
- * ຕໍ່າຂົ້າວັນສິນ ວັນພະ ຄະລຳ
- * ຊາຍຫນຸ່ມຍິງສາວນ້ຳໃກ້ກັນ ຍິງ ສາວໄປທ່ຽວກາງຄືນຄົນດຽວ ທີ່ໄປກັບຊາຍສອງຕໍ່ສອງ ຄະລຳ
- * ຜູ້ຍິງໄປຊູບໍ່ຈຳ ຄະລຳ
- * ຜ່າແນນອນຮ່ວມຫ້ອງລູກສາວລູກ ຊາຍ ຄະລຳ
- * ເມຍບໍ່ປະຕິບັດຜົວ ຄະລຳ
- * ໂຍນກະບຸງ ກະຕ່າ ພ້າ ສຽມ ກະດັງ ກະບຽນ ຂັ້ນເຮືອນ ຄະລຳ.

"ການນຳໃຊ້ຄໍາສັບບຸຮານ ຈາກກົດໝາຍບຸຮານ"

(ຄັດຈາກປົດປາຖະກະກາອງ ທ່ານມະຫາສ້າລືດ ພິວເສີສະຫວັດ ບັກປະລິວັດກົດໝາຍບຸຮານລາວ
ຕ່າງປະຊຸມສໍາມະນາ ມັກອຽນ ແລະ ການນຳໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ ໃນວັນທີ 29-30 ພຶດສະພາ 1996)

ຂ້າພະເຈົ້າຮູ້ສຶກຍິນດີ ທີ່ໄດ້ມີໂຄກາດໂຟ້ລົມກັບບັນດາທ່ານ ທີ່ມີອາວຸດ
ອັນແຫຼລມຄົມ ອັນນັ້ນກໍລືປາຍ ປາກກາ
ທີ່ນັກຂຽນໃຊ້ອືດອຽນ ອາວຸດອັນນີ້ມັນມີ
ພະລັງເໝນືອກວ່າສາດຕາອາວຸດສິງ
ຄາມໃນບາງໂຄກາດ ແມ່ນແຕ່ນັກຮົບ
ຜູ້ອົງອາດ ສາມາດເອົາຊະນະສັດຖຸໄດ້
ແຕ່ກໍຕ້ອງປະລາໄຊ ຍ່ອມຈໍານີນໃຫ້ແກ່
ປາຍປາກກາຂອງນັກປາດຮາຊະບັນດີດ
ໃນສະໄໝມປະຫວັດສາດ. ການຍົກ
ບັນຫານີ້ອັນມາ ກໍເຝື່ອຊື້ໃຫ້ເຫັນຄວາມ
ສໍາຄັນຂອງນັກຂຽນ ບັກປະຜັນ ເປັນເຄື່ອງ
ກະດຸກອຸກຍັ້ງໜ້າໃຈ ແລະ ເປັນເຄັ່ມທີດ
ຊື້ທາງ ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງບັນດາ
ນັກຂຽນທັງຫລາຍ, ກີ່ວ່ານັກຂຽນ
ເປັນບັນຍາຊຸມ ຫຼັງເປັນຜູ້ກໍາໃຊ້ກາຫາຕາ
ຂອງຊາດ ໃນອີກດ້ານໜີ່ງ ຈຶ່ງກີ່ວ່າ
ພວກນັກຂຽນມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ປະເທດ
ຊາດ ແລະ ສັງຄົມ.

ຄວາມເຄັ່ມຂອງເກືອ ແມ່ນຈະຢູ່
ໃນຍຸກໃດ ສະເໜີໃດ ຫລືວັດທິກໄປຢູ່ໃສ
ກໍຍົງຮັກສາຄວາມເຄັ່ມນີ້ໄວ້ສັບໃດ.
ບັນດານັກຂຽນ ບັກປະຜັນ ກໍ່ໃຫ້ມີ
ຄວາມເຄັ່ມອຸປະມາຄີກັບເກືອ, ກ້າວາກາ
ເຕືອລິດຄວາມເຄັ່ມເມື່ອໃດ ຫ່ານນັກຂຽນ
ນັກປະຜັນ ຈຶ່ງລົດລະຫວັງທໜັນ ແລະ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ປະເທດຊາດບ້ານ
ເມື່ອງຂອງພວກເຮົາ.

ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຮັບກຽດ ໃຫ້ເວົ້າ
ກຽວກັບການນຳໃຊ້ພາສາລາວບຸຮານ
ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຈາກກົດໝາຍ
ບຸຮານເປັນທີ່ວັດ.

ກອນອື່ນ ຈຶ່ງຂໍສະເໜີ
ເລື່ອງ ການຂຸດຄົ້ນພາສາ
ບຸຮານ ຈາກຄໍາພີ ທີ່ໄດ້ອ່ານ
ແລະ ປະລິວັດ ກຽວກັບກົດ
ໝາຍບຸຮານນີ້ເປັນຂໍ້ຄົດ,
ຂ້າພະເຈົ້າຢາກເວົ້ວ່າ ພາສາ
ມັນມີການວິວັດຜົດທະນາ
ມາແນວໃດ ແລະ ແນວໃດ
ຈຶ່ງວ່າມີພາສາບຸຮານ ແລະ
ພາສາ ປັດຈຸບັນ.

ໝາຍຄວາມວ່າ ພາສາ
ມີການດັດແປງແກ້ໄຂ ແລະ
ຜົດທະນາຈາກອະດີດ ມາສູ່
ບັດຈຸບັນ, ອະດີດມັນແມ່ນຂອງເກົ່າ
ຂອງບຸຮານ ຜ່ານກາຍມາເປັນສະຕະວັດ
ແລ້ວ ພາສາມັນກໍບໍ່ຢູ່ເກົ່າ ມັນມີບຸຮານ
ເປັນພັນຖານ ຈຶ່ງປ່ຽນແປງແກ້ໄຂ
ມາເປັນບັດຈຸບັນ.

ພວກເຮົາ ກີ່ກົມມຸດໃຫ້ເປັນ
ນັກຂຽນ ນັກແຕ່ງ ບັກປະຜັນ ຄົ້ນຄວາ
ຫາເລື່ອງ ຫານີ້ຫານຫຼັງດ້ານ ມາຍຮູນ
ແລະ ເຜີຍແຜ່ສູ່ສັງຄົມ ມັນຈຶ່ງຈໍາເປັນ
ທີ່ສຸດ ທີ່ຈະຕ້ອງຮູ້ທີ່ມາ ແລະ ການວິວັດ
ຂອງພາສາ ຈາກອະດີດມາເຖິງບັດຈຸບັນ
ຄືດວ່າເລື່ອງນີ້ ພວກທ່ານຄົງຮູ້ດີ ແລະ
ເຕີຍນຳໃຊ້ອືດຂຽນຢ່າງຄ່ອງແລ້ວ
ມາແລ້ວຜິສົມຄວນ ແລະ ຂ້າພະເຈົ້າ
ຂໍ້ວ່າ ພວກເຮົານັກຂຽນທັງຫລາຍ
ຢູ່ຮູ້ພາສາໄດ້ກີ່ ໄດ້ຫລາຍພາສາ
ເຫົ໊າໃດຢູ່ກີ່ ບ່ວ່າພາສາເກົ່າ ພາສາ
ໃໝ່ ຫລືພາສາປາລີ ສັນສະກິດ ສາກີນ
ອື່ນໆ ຄືກັນກັບຊາງວິສະວະກອນ ທາງ

ດ້ານປຸກເຮືອນ ສ້າງເຮືອນ ກ້າວ່າຊ່າງ
ຜູ້ໄດ້ມີເຄື່ອງໄຟເຄື່ອງມີຫລາຍ ອຸປະກອນ
ພຽງຟ້າ ກໍສາມາດກໍສ້າງເຮືອນຊານ
ໄດ້ວາມ ສັນໃດ ກ້ານັກປະຜັນຜູ້ໃຫຍາກ
ມີທຶນຮອນທາງດ້ານພາສາສາດ ຈະເປັນ
ພາສາໄດ້ກີ່ ບຸຮານ ໜີ້ ປັດຈຸບັນກໍດີ
ກໍຍ່ອມໄດ້ປຽບໝູ່ຫລາຍ ຈະຫັນປາຍ
ປາກກາໄປທາງໃດກໍໄດ້ ບົດປະຜັນ
ກໍຈະມີລົດຊາດອັນດຸດເຖິງກວ້າງຂວາງ.

ແນ່ນອນ ຄວາມຮູ້ຄວາມສະຫລາດ
ນັກປາດຫຼັກຄົມ ກໍແມ່ນຮຽນ ກ້າບ່ອນຮຽນ
ຈະເຕີດຂັ້ນໂດຍສັນດານຕົວເອງ ກີ່ວ່າ
ເປັນພອນສະຫວັນຂອງເພື່ນ, ການເປັນ
ນັກຂຽນ ບໍ່ແມ່ນຢູ່ຕົງ ຈະຄືດອຸປະໂຫລກ
ກັນຂຶ້ນ ແລະ ພຽນກັນໄດ້ຫຼິດທັກຄົມ.
ເວົ້າເຖິງພາສາເກົ່າ ພາສາໃໝ່ແລ້ວ
ພວກເຮົາກໍຕ້ອງຮູ້ໄປເຖິງພາສາອີກ
ເຊິ່ງບາງທ່ານກໍຄົງຮູ້ແລ້ວ ຫລືເຄີຍ
ໄດ້ຍືນແລ້ວ ກຽວກັບພາສາຕາຍ ແລະ

ພາສາເປັນ. ຂ້າພະເຈົ້າຂໍອະທິບາຍ ເລັກນ້ອຍ ກຽວກັບການຕາຍ ການເປັນ ຂອງພາສາ ເຊິ່ງມັນມີຄວາມຫມາຍ ແລະ ສໍາຄັນຢູ່ບ່ອນວ່າ “ພາສາໃດ ທາກໃນສະໄຫມໜຶ່ງເລີຍໃຊ້ມາ ແຕ່ຕົກ ມາອີກຍຸກທີ່ວະສະໄຫມໜຶ່ງ ຊ້າບໍ່ມີຄືນ ບໍາໃຊ້ໃນຍຸກຂອງເອົາເຈົ້າ ຫລືບໍ່ໄດ້ ບໍາໃຊ້ໃນປັດຈຸບັນ ບໍ່ມີການຫມູນຫຮນ ປ່ຽນແປງ ທລີ ອີວັດໄປຕາມຍຸກສະໄຫມ ຂຽນແບວໃດ ໃຊັແບວໃດ ກ່ຽວຂົງຢູ່ ເອັນວ່າ “ພາສາຕາຍ”.

ໃນອົງເອດອາຊີ ພວກເຮົາກໍມີ ສອງພາສາທີ່ຖືວ່າຕາຍໄປແລ້ວ ຄື ພາສາປາລີ ແລະ ສັນສະກິດ ຕົ້ງຈະມີ ໃຊັກໍມີການຕັດແປງໃຫ້ເຂົ້າກັບພາສາ ປັດຈຸບັນຂອງໃຜລາວ, ສວນໄວຍາກອນ ຫລື ຫລັກພາສາກໍລົງທີ່ບໍ່ປ່ຽນແປງ ບໍ່ມີການວິວັດ ກາຍເປັນພາສາທາງ ຄໍາຝຶດຝາ ຂອງສາດສະຫນາໄປ.

ໃນອົງເອດທາງທະວິບເອີຣິບ ກໍມີພາສາລາແຕງ (ລາຕິນ) ເຊິ່ງຕົກດູ່ ປະເທດອີຕາລີ ແຕ່ຄືນເອົາເອງກໍບໍ່ໄດ້ໃຊ້ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຈັດເປັນພາສາປະຈຳຊາດ ແຕ່ກໍເປັນເລົ້າມູນຂອງພາສາປະລົງ ອັງກິດ ແລະ ສປປາຍ ແລະ ອື່ນງໍ ຫລາຍ ປະເທດຖືວ່າເປັນພາສາຕາຍ ອີກພວກ ທີ່ນີ້ ຕົ້ງຈະໃຊ້ກໍແມ່ນ ສັນວິທະຍາສາດ ຫລືບັນທຶກຄໍາຝຶກທາງສາດສະຫນາ ຄືກັບປາລີ-ສັນສະກິດ.

ພາສາລາວເຮົາແຕ່ກ່ອນມາ ແມ່ນພາສາທີ່ໃຊ້ເວົ້າ ແລະ ຂຽນຕາມ ສຽງ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈ ຕໍ່ມາກໍມີການ ອິວັດດັດແປງ ແລະ ບໍາເອົາພາສາບາລີ-ສັນສະກິດ ເຂົ້າມາໃຊ້ ໂດຍສະເພາະ ຄໍາສັບທີ່ເອັນວ່າ ໃຊ້ໃນຮ້ວໃນວັງ (ເຝື່ນວ່າຮາຊາສັບ) ຜົນທີ່ເກີດພາສາ ອື່ນມາປະປິນ ແຊກຊ້ອນ ກໍຍ້ອນການ

ປົມເຈົ້າສາກແມ່ນໜຶ່ງໃນການເປັນທີກປະຕັດຕ່າງໆ ແລະ ຜົນ ດີວ່າງ ປະຕັດຫ້າງຊຽງດົງ ອຽງຂອງ (ຫລວງພະບາງ)

ແລກປ່ຽນວັດທະນະທ່າ ແລະສາດສະຫນາ ໄດຍສະເພາະລາວເຮົາ ນັບຖືພຸດທະ ສາສະຫນາ ເຊິ່ງກໍມີເລົ້າມູນມາຈາກ ປະເທດອິນເດຍ ພວກເຮົາຫລືກລຽງບໍ່ໄດ້ ທີ່ຈະຕ້ອງຮຽນຮູ້ ແລະ ບໍາໃຊ້ບາງສັບ ບາງສໍານວນຂອງບາລີ ສັນສະກິດ ບໍ່ແມ່ນວ່າຢາກແກ່ດີງເຂົ້າມາເພື່ອໃຫ້ ຮຽນຍາກ ແຕ່ຫາກເກີດຂຶ້ນຈາກສັງຄົມ ແລະ ການແລກປ່ຽນທາງວັດທະນະທ່າ ສັງຄົມ.

ກ້າຈະເປັນນັກອຮນທີ່ດີ ຕ້ອງຮູ້ ຮອບດ້ານ ແລະ ຮູ້ຫຼັງພາສາບຸຮານ ແລະ ປັດຈຸບັນນໍາ ອະດິດ ແລະ ປັດຈຸບັນ ມັນພົວຜັນກັນ ຕັດອາດຈາກກັນບໍ່ໄດ້ ແລະ ຈະກ້າວໄປສູ່ອະນາຄົດຂ້າງໜ້າ, ພວກເຮົາຈັດສໍາມະນາກັນເຫື່ອນີ້ ກໍເພື່ອ ວ່າໃຫ້ຮູ້ຈັກການນໍາໃຊ້ພາສາລາວ ບຸຮານ ສົມທຶນກັບພາສາປັດຈຸບັນ ເພື່ອ ປະຍຸກໃຊ້ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຍຸກສະໄຫມ ບໍ່ແມ່ນວ່າຮູ້ບຸຮານ ກໍໃຊ້ແຕ່ບຸຮານໄລດ ບໍ່ຮູ້ບັບເຂົ້າກັບປັດຈຸບັນ ຜູ້ອື່ນໜີທີ່ບໍ່ຮູ້ ບໍ່ເຂົ້າໃຈ ກໍຄົງຈະຄືດວ່າ ນັກອຮນ ນັກປະຜັນ ກໍາລັງດີງພວກເຮົາ ຖອຍ

ຫລັງໄປສູ່ອະດິດ, ແມ່ນແຫ້ ເຮົາເປັນ ນັກອຮນໃນຍຸກນີ້ ເຮົາກໍຕ້ອງຂຽນ ໃນສະຕະວັດນີ້ ແຕ່ວ່າທີ່ນອນທີ່ເຮົາ ຄືນຄວ້າໄດ້ມາແຕບບຸຮານ ກໍແມ່ນອຸປະ ກອນໃນການຂຽນໃຫ້ຈົບງາມ ຖືອ້າ ເນື້ອມ ແລະ ທ່ານອງໃນການຂຽນ ເປັນ ຂອງສໍາຄັນ ຈາກບ່ອນທີ່ຄືນໄດ້ຈາກ ພາສາບຸຮານ.

ອ້າພະເຈົ້າກໍມີຄວາມຮູ້ສ່ວນທີ່ນີ້ ທີ່ໄດ້ຈາກເອກະສານໃນລານ ຄືໄດ້ ສໍານວນໄວໜານ ການແຕ່ງ ແລະ ຄໍາເວົ້າຕ່າງໆ ຈາກໃນລານ ເຊິ່ງກ້າຈະ ເວົ້າແລ້ວກໍແມ່ນ ມໍລະດົກທາງພູມ ປັນຍາຂອງຄົນບຸຮານ ແລ້ວນໍາມາ ຄືນຄືດປະຍຸກນີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນມາສິນ.

ຜິດຕິກໍຈໍາຈາກອັກສອນສາດລາວ ເຮົາ ແມ່ນຕ່າງໆກັບຊາດອື່ນ ປະເທດອື່ນ ເກືອບເວົ້າໄດ້ວ່າ ລາວເຮົາມີອັກສອນ ສາດຝຶເສດ ແລະ ເຫັນມີປະເທດດຽວ ທີ່ມີດິນແຕນອັນດຽວ ແຕ່ໃຊ້ຮັກສອນ ສອງລະບົບ ນັບວ່າຫາຍາກໃນໂລກ ປັດຈຸບັນ.

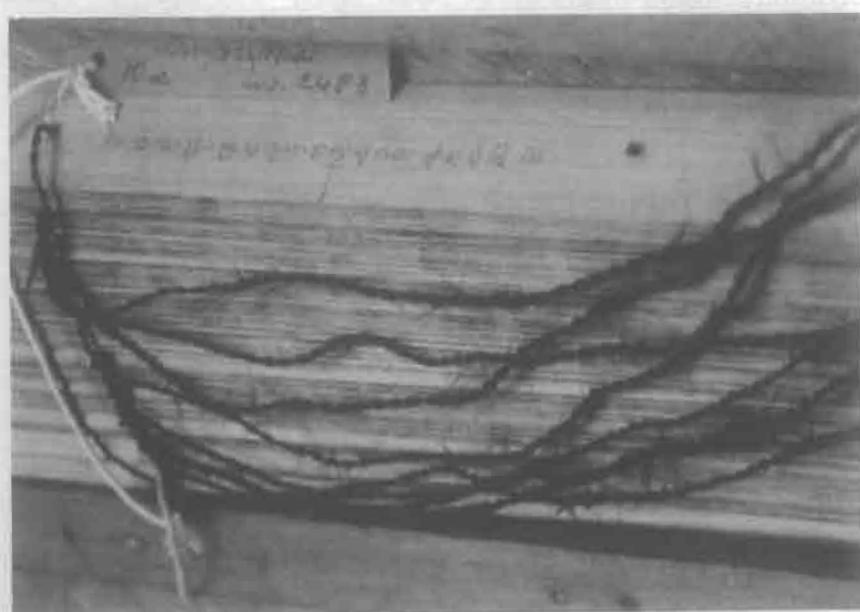
ຄົນລາວ ມີຄວາມໂຄລົບນັບຖື ພຸດທະສາສະຫນາສູງສົ່ງ ນັບແຕ່ ສະໄໝມພະເຈົ້າພ້າງໆ ໃນສະຕະວັດທີ 14 ຜຸ້ນມາ ການປັບທຶກພະທຳຄໍາສົ່ງ ສອນທາງສາດສະຫນາ ທີ່ ຕໍ່ານານ ອັນສໍາຄັນໃນສະໄໝມກ່ອນ ເພື່ນໃຊ້ ອັກສອນຊະນິດທີ່ສໍາລັບຂຽນ ເຊັ່ນວ່າ ໂຕທ່າ ຫລືທໍາມະ ເອກະສານທີ່ຂຽນ ກໍໃຊ້ໃນລາວ, ເຈົ້າສາ ທີ່ ເນັ້ນປ່ອງ ກີ່ເປັນທັນສູງສື ແລະ ອັກສອນສັກສິດ ບໍ່ຂຽນຊະຊາຍ. ບໍ່ໃຊ້ຂຽນເປັນທັນສູງສື ຊຼືສາວ ເອົາໄວ້ທີ່ສູງ, ເວລາກີ່ໃຊ້ບໍາ ແບກ ຖົງຈະເປົາກິ່ໃຫ້ແບກໃສ່ບໍາ ຍ້ອນ ຄວາມໂຄລົບນັບຖື ຕາງຈາກທັນສູງສື ທີ່ ການຂຽນດ້ວຍອັກສອນອື່ນ (ເວົາກັນວ່າ ກ້າຜູ້ໃດປະໜາມາດ ເອົາທັນສູງສືໃນລາວ ລົງຕໍ່າ ທີ່ ດີກິ່ໃຫ້ກວ່າແອວລົງໄປ (ເກີດຂໍ ກາກກິນ) ຄວາມຈິງແລ້ວ ຍ້ອນຄວາມ ນັບຖື ຄົນບຸຮານຈົ່ງວາງມາດຕະການ ຂູ້ວັນໄວ, ປັດຈຸບັນກ່ຽວຂ້ອງ ກ້າຜູ້ໃດ ເອົາໃນລາວໄປໃຊ້ຊະຊາຍ ທີ່ ຂົ້ນອ້າມກາຍ ກໍຈະກົງຕໍ່າໝີຕິດຮູນ.

ສໍາຫລັບອັກສອນລາວເຮົາອີກ ປະເພດໝຶ່ງ ໃຊ້ຂຽນໄດ້ທີ່ໄປ ເຊັ່ນວ່າ ລາວເຕີມ ຕົງຈະຂຽນໃສ່ຈ່າຍ ຫລືໃນລາວ ກໍໄດ້ ແມ່ນມີໄວ້ເຜື່ອປັບທຶກຄະດີໄລກ ຄືໃຊ້ໃນການອິດຂຽນວຽກງານຕ່າງໆ ທາງໄລກ ແລະ ໃຊ້ເປັນຈົດຫມາຍສື່ສານ ຖານຂັ້ງສາວຂຽນທາກັນກໍໄດ້ ເປັນ ເອກະລັກທີ່ຂອງຄົນລາວ ຄວາງຈຸ ກັນມາກັບອັກສອນທໍາ (ໄຕທ່າ) ມາໃນ ປັດຈຸບັນ ພວກເຮົາກໍຢັງໃຊ້ພາສາສອງ ລະບົບຢູ່ ແຕ່ອັກສອນທໍານັ້ນ ມັນກ່ຽວມື ຜູ້ຂຽນຜູ້ອ່ານໄດ້ຢູ່ ແລະ ຮັກສາໄວ້ເຜື່ອ ຄົນຄວ້າ ຄືທັນສູງສືໃນລາວ.

ການຄົນຄວ້າພາສາບຸຮານ ຈາກ ວັນນະກຳບຸຮານ ທີ່ ເປັນທຶກໄວ້ທັງສອງ ອັກສອນດ້ວງກ່າວ ມັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ຮູນ ໄດ້ເຂົ້າໃຈ ເນື້ອໃນຄໍາສັບສ່ວນຫລາຍ ການຂຽນ ທັງສອງອັກສອນນັ້ນ ຈະບໍ່ມີວັນນະຍຸດ ເອກ ໃຫ້ ຄືປັດຈຸບັນ, ບຸຮານວ່າ ອ່ານໄດ້ ແຕ່ອ່ານບໍ່ເປັນກໍມີ ເພາະອ່ານໄປກໍທ່າ ນັ້ນເອກໄນ້ໃຫ້ໃປຕາມເນື້ອເລື່ອງ ແລະ

ຜູ້ອ່ານກໍຕ້ອງເກົ່ງທັງພາສາ ແລະ ນິທານທີ່ເຮົາຄົນຄວ້ານຳ ບາງເຫຼືອ ເພີ່ນກໍເຊັ່ນວ່າ “ທັນສູງສືທັນສູງທາ” ຄືອ່ານໄປກໍທ່າໃສ່ນຳ ຄົນບໍ່ກົງບໍ່ຄ່ອງ ກໍລິດໃສ່ເລື່ອງ ໃສ່ນິທານໄປນຳ ສົມກັບ ຄໍາ ທັນສູງສືທັນສູງທາ ນັ້ນເອງ.

ການຄົນຄວ້ານຳ ນອກຈາກ ການຮູ້ທາງອັກສອນສາດແລ້ວ ຢັງຕ້ອງ ການຮູ້ທາງພາສາສາດ ແລະ ຕ້ອງຮູ້ຮິດ ຄອງປະເຜນີ ແລະ ຄວາມຮູ້ອື່ນງໍາອີກ ທລາຍຢ່າງ ເປັນທັງຈົ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງຮູ້? ເພາະໃນທັນສູງສືໃນລານບາງຜູກ ບາງ ອັນບໍ່ໄດ້ກວດໄດ້ຫານຄືນ ອຽນສືບຫອດ ກັນມາບໍ່ຈັກວ່າກໍເຊັ່ນຄົນແລ້ວ ບາງຄືນ ຜູ້ກໍາຍົດປໍ່ມີຄວາມຮູ້ໃນດ້ານນັ້ນ ພຽງ ແຕ່ອ່ານໄດ້ຮູນເປັນເວລາກ່າຍ ກໍກ່າຍ ໄປຕາມໄຕ ກົງຜິດປໍ່ຮູ້ ແມ່ເດີມມີນັ້ນອ້າ ກໍຂ້ານຳ ບາງບ່ອນອ່ານບໍ່ໄດ້ປໍ່ເຂົ້າໃຈ ກໍເອົາອ່ານໃຫມ່ແຫນ ຢ່າກຕື່ມກໍຕື່ມ ອຽນແລ້ວກໍບໍ່ໄດ້ກວດກາ ອຽນແລ້ວ ກໍເອົາໄປເຫດໄປສະຫລອງຢູ່ວັດ ກີ່ວ່າ ໄດ້ບຸນໄດ້ກຸ່ສົນກັນໄປ, ກ້າເຮົາອ່ານໄປ ກວດໄປ ຈຶ່ງເຫັນວ່າເຜີດຫລາຍ ບາງເຫຼືອ ຂ້າມໄປ ທີ່ ທີ່ ຊັ້ນຄວາມເກົ່າກົມື ບາງທີ່ ຄິດຮອດສອງສາມມີຢັງແກ້ປໍ່ໄດ້ ອັນນີ້ ຂ້າພະເຈົ້າເຄີຍກົງມາແລ້ວ ຕົວຢ່າງ ບາງອັນ ຄໍາບຸຮານເພື່ນເອັນຕ່າງ ເຊັ່ນ ໃນມູລຕັນໄຕ (ກົດຫມາຍບຸຮານ) ເພີ່ນ ເວົາວ່າ “ກະທຸລັກກິນກ້າ” ຂ້າພະເຈົ້າ ຄິດວ່າ ຄໍາວ່າ ກະທຸ ມັນແມ່ນຫຍັງ ຫລືວ່າແມ່ນພາສາໃຫບໍ່? ບາດອ່ານໄປ ຫລາຍຈົ່ງຄິດອອກວ່າ ແມ່ນຫລັກຮ້ວ. ບາງຄໍາເຮົາຄິດວ່າແມ່ນພາສາອື່ນ ເຊັ່ນ ອຸທາຫອນ ເປັນຕົ້ນ ຄວາມຈິງ ຄໍາວ່າ ອຸທາຫະຮະນັງ ກໍແມ່ນການຍົກຂ້ອງ້າງ ຫລືຍົກເປັນຕົວຢ່າງ ລາວເຮົາເຊັ່ນວ່າ ຍົກອຸທາຫອນສອນໃຈ ບໍ່ແມ່ນຄວາມໃຫ

ຄວາມເຊື່ອກົງອ່ານບຸຮານ ຕີ່ ຂະຫວະເປີນໃນຕົ້ນ ຂອດເປັນຫາຍຂະໜາຍຮອຍໃນລາມ ຕ່າງທີ່ເຕັ້ນໃນຫຼຸບນີ້

ຄວາມລ່າງ ດັ່ງທີ່ເຕີຍເຫັນໃຈ, ຄໍາວ່າ ກະທູ ຕາມພາສາໄທ ເອົາຮຽນແຕ່ງ ເລື່ອງ ເຊັ່ນວ່າວິຊາແຕ່ງກະທູ ກຸ້າແຕ່ງ ຕາມຫລັກທໍາ ກະເຊັ່ນວ່າ ກະທູທໍາ ໂດຍຢືກສຸພາສິດປິດປິດນີ້ງຂັ້ນເປັນຫລັກ ເຊັ່ນ ອັດຕາທີ່ ອັດຕາໃນນາໂຖ ຕົນແລ ເປັນທີ່ເຜິ່ງຂອງຕົນ ແລ້ວກີຂະຫຍາຍ ຄວາມອອກໃຫ້ເປັນເລື່ອງ ແລະ ຍົກສຸພາ ສິດຂຶ້ນມາປະກອບ ເຊັ່ນວ່າ ແຕ່ງກະທູ. ໃນພາສາລາວບຸຮານ (ສ້ອຍສາຍຄໍາ) ຄໍາວ່າກະທູ ແມ່ນຫລັກທີ່ນີ້ ຫລືຫລັກຕໍ່ ຈຶ່ງໄດ້ຄໍາຫມາຍຂອງຄໍາວ່າ "ກະທູລັກ ກິນກັ້າ" ທີ່ເກີດເປັນບັນຫາຈະຕ່ອງ ຕັດສິນຄະດີ ແປ່ວ່າ ເສີ່າຮົວ, ຫລັກຮົວ ຍ້າຍຕົວໄປກິນກັ້າ. ດັ່ງນີ້ ການຄົ້ນຄວ້າ ເອກະສານບຸຮານ ບໍ່ວ່າດ້ານໃດກໍດີ

ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ໄດ້ພາສາບຸຮານ ພວກເຮົາ ໄດ້ຈາກບຸຮານຢູ່ 2 ປະການຄື :

1. ສ້ານວົນຂອງພາສາບຸຮານ
2. ໄດ້ຮູ້ຄໍາສັບເກົ່າ, ສັບບຸຮານ
ຕົວຢ່າງໃນປິ້ນລາຂະສາດ(ກົດໝາຍ)
ເວົ້າໄວ່ວ່າ "ເປັນຝ່ານຝ່າມືອງໃຫ້ຜິຈາ
ລະນາ ຮູ້ຮັກສາອຸປະຈານໄຣ ອຸປະຈານ
ນາ, ອຸປະຈານບ້ານຮ້ານເຮືອນ ຢ້ານວ່າ
ມີຂ້າລັກຂະໂມຍໂຈນ ຜູ້ຮ້າຍຊາຍຂົ້ວ
ເຂົ້າມາຂ້າງວິວຄວາຍ ແລະ ເຂົ້າມາ
ຟັນໄມ້ຄົກ ກົກເຮືອ ບໍ່ເກືອ ແລະ ຕັນເຜິ່ງ.
ວິວລາງຫວາຍ ຄວາຍຈາກຂ່າວ ບ່າວ
ຈາກສາວ ຂ້າຫນີເຈົ້າ ບ່າວຫນີນາຍ,
ເຂົ້າມາລັກເມື່ອນອນ ຫລອນເມື່ອຫລັບ,
ເຂົ້າລ່ວງລັດຕັດແຕນ ດັ່ງນີ້ ລ້ວນແຕ່
ແມ່ນສ້ານວົນຄົນບຸຮານເຜື່ນໃຊ້. ວິວ

ຄວາຍ ກິນອ້ອຍ ເຕັກນ້ອຍຜິດກັນ
ຜິດເຫຼືອໜຶ່ງໃຫ້ວ່າ ຜິດສາມທໍາໃຫ້ບອກ
ໃຫ້ສອນເອົາ, ຫລອນວ່ານ້ຳລອດຝາຍ
ຄວາຍລອດຄອກ ລູກຕັ້ງບອກບໍ່ພັງ
ຄວາມຝ່າຍ ໃຫ້ເຖິງແກ່ຜິຈາລະນາ.
ຊັບໃນດິນ ສິນໃນນ້ຳມີແນວໃດ, ອຸປະຈານ
ໄຣ ສີບວ່າ ອຸປະຈານນາສີບຫ້າວ່າ
ອຸປະຈານບ້ານຮ້ານທໍ່ສອງຊົວກັນກັນ
ດິນຕົກ". ກ້ອຍຄໍາສ້ານວົນຫລົ່ານີ້
ມີຄວາມຫມາຍເລິກ ຄວນຄິດຫງ່າ
ຮ່າຮອນ ພະນັນແຜງໄວ້ເຊິ່ງບັນຫາ
ສັງຄົມຫລາຍຢ່າງ ຫລາຍປະການ
ທັງເປັນປິດສະໜາ ທັງເປັນປິດຊະຍາ
ອອງຄົນເຮົາອີກດ້ວຍ.

ກອນສ່ານບໍ່ຈຳສາວ

ທອງເຜັດ ປັນຍາລັດຊຸມ

ໂອນ	ສ້ານນີ້ຊື່ວ່າ ສ້ານເກັດແກ້ວ ລົມຝັດດວງດອກໄມ້	ຍາມແລງລົມລວງ ຍືນສະອັ້ນອ່ອນໃຈ
ໂອນ	ທຸກນີ້ນີ້ ມີແຕ່ວັນສີສັ້າ ມີແຕ່ນັ້າພະນັດຍ້ອຍ ອ້າຍເບິ່ງນ້ອງ ເບິ່ງມື້ແລງເປັນສີສົວ ຍັງຊື່ໄດ້ນາດທະນ້ອງໄປຢູ່ຊ້ອນ	ໃນມະໂນບໍ່ຮູ້ສວ່າງ ຮໍາຫນ້າຢູ່ທຸກວັນ ມີເຊົາເປັນສີແດງ ຜິວວັນຄໍາລໍາບໍ່ເປີດ ຈັ່ງໃດແດ ເຮືອນອ້າຍໃຫ້ຮູ່ເຮືອງ
ນິກເອົາເອີຍ	ສັງມາເປີດເຂົ້າ ທີ່ນແຮມາເປີດນັ້າ ນ້ອງຜູ້ແນວນາມຂ້າງ ອ້າຍນີ້ເຊື້ອແຜນ້ອຍ ສິນກໍສິນມາຫອນ ອ້າຍຊື່ລັບມິດນ້ອຍ	ຊື້ອໍ້ມຊາຍແກ ຊື້ອໍ້ປ້ອນປ່ຽນດາວ ປະສົງກິນແຕ່ຮວໄຟ ແຫ້ແດ ຊີກິນຫຍ້າຮວມຄວາຍ ສິນມາປານຮາກໄຟ ກໍສິນຫ້ອນ ໂດຍກ້າກາກກາງ

(ກອດຈາກທັງສີໃນລານກ້ອນ ວັດສິບຸນເຮືອງ, ເມືອງນາມ ແຂວງຫລວງພະບາງ)

ເລື່ອງນິຫານ ຫ້າວຄໍາຝອງ

(ຄັດຈາກໃບລານ ວັດທະນີ່ນິຫານ ມ.ທຸລະຄົມ ແຂວງວຽງຈັນ)

(ຕ່າງກະບັນກອນ)

ສັງຮອມເລື່ອງໂດຍ : **ບຸນເລີດ ທໍາມະຈັກ**

ເນື່ອງຈາກວ່າ ນິຫານຫ້າວຄໍາຝອງ ກີ່ວ່າເປັນນິຫານພື້ນບ້ານທີ່ຮະແດງເຖິງ ພູມປັນຍາຊາວບ້ານທີ່ແຫ້ຈິງ ແພະທຸກ່າ
ກຸ້ຍຄວາມຜະຫຍາທີ່ໃຊ້ແຕ່ ແລະ ໂດຍສະເພາະຜະຫຍາຂອງບ່າວສາວ ທີ່ໄຕຕອບກັນ ຍິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມເວົ້າທີ່ອີງໃສ່
ທໍາມະຊາດ ແລະ ບໍ່ມີພາສາອື່ນປິນຢູ່ນໍາ. ຄວນແກ່ກ່ານສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຂໍຝາກຄໍາຜະຫຍາເຫັນຢັ້ງໄວ້ອ່ານຫລັ້ນຕໍ່ນ.

- ✿ ເມື່ອຍີ ຊ້າຫມາກນ້ອຍ
ຫັງຊອງຜູ
ດູດັ່ງຫອມຕະຫລົບຝັ້ງ
ຫັງກວດແກ້ວ
ຮຽມຫາກດຶງແຂນນ້ອງ
ຫາງປາກຍັງຜ່ອງເວົ້າ
ຮາຫາກ ພັນທະນັງກ່ຽວ
ວ່າດັກໄປທຽວຫລັ້ນ
ບັດນີ້ ເຈົ້າຫາກຫລັບຕາກົມ
ບ້ານເກົ່າພອຍຮີກເຮືອ
ເລີຍເລົ່າສູນໄສກເສົ້າ
ເພາະວ່າ ມົງແຜງໜີ
ລົງກັງມາຜົບເຂົ້າ
ເຂົ້າຫາກ ຫລຸຫລັ້ງຝ້າວ
ເສຍຕາຍ ທີ່ງສອງບັ້ງ
ໄຕຫາກ ພະລາດລົ້ມ
- ✿ ບັດນີ້ ຫາງຫລວງມາສູນເສົ້າ
ເປັດໄກ່ເກືອຂູ້ນີ້
ຮຽມຢາກ ສິນເລົາລ້ຽງ
ອ້າຍຊີໄປໄລບ້ອງ
ລອນທໍ ປີປາຍກົວ
ນີ້ວ່າ ກີ່ແບກໄມ້
ເມື່ອຊີ ແຫງນຄໍ້ນ
ເມື່ອຊີ ຍິດຢືນຢຸມ
ເມື່ອຈັກໄປອົນເຂົ້າ
ເມື່ອຊີ ໄປຫວ່ານກໍາ
ເມື່ອຊີ ອັງເຊີນນ້ອງ

- ຫັງບອກປຸນຫອງ ຜີ່ເອີຍ
ສຽດຄູນຢ່າພ້ອມ
ພິມມະເສນໃສ່ນວດ
ສາຍຊ້າຫມາກສະຫລິງ
ກອງແຜງເຈົ້າຄ້ວຫມາກ
ຊື່ທີ່ຈັ້ນຕໍ່ກັນ
ມີຊອນດົມກິ່ນ
ກ່ຽຍຍ້າມເຄີກຊຸມ
ທີ່ມີເມື່ອວາງເປົາ
ເສືອຊ້າງລະມໍ່ເມີຍ
ຊີເປັນບ້າປ່ວງສະລັງ ແລ້ນ
ຈາກຮຽມເຍັ້ນປັ້ງ
ສະຫງວນກິນຝ້າວຝັ້ງ
ເມື່ອເລົາກ່ອນລົງ ແລ້ນ
ສາຍຍັງບໍ່ໄດ້ອາດ ຈິງນາ
ກໍມາຂວ້າຫລັ້ນອອງ ອຸ່ນເອີຍ
ຊີໄປແປນຫາງໄຮ
ບໍ່ມີຮູ້ແກນຄົນ ແຫ້ເດ
ກາງນາ ຄືຊີຄ່ອງ ຄໍາເອີຍ
ປອງເຫຼົ້າສູ່ຊະນອນ ເສຍເດ
ເຫລືອຫວັງອີກຊີແຕກ ຕາຍແລ້ວ
ມີຊ້າຍຈົ່ມຫາ ແລ້ນ
ກາງຄົນຊ້າຜັດມືດ
ຫນາມງົ້ວຊີກິກຕົນ
ຫນູຊີງຊີເອັນດໍາ
ກໍມາແລ້ງອາດເອີນ
ຜິປອງບໍ່ມີເຫືອດ

ເຈົ້າບໍ່ຫລວງເຫີອດຢ້ຽມ

✿ ນັບນີ້ ໄກກັນແລ້ວ
ບ້າຄ່າງ ຫີ່ຈາກຝ່າຍ
ສີາສະກາຍເມືອທັນນາ
ທາມາກແປບຄືດຄ່າງແຄ້ນ
ແຕ່ນີ້ ສາວຮາມນ້ອຍ
ມີເລົາຢັງຫອບອຸ້ມ
ອັນທີ່ງ ເຫີອນດັ່ງເມົາຜິດວັນ
ເຫີອນດັ່ງກິນຢາຜິດ
ນ້ອງຈັກລາເມືອບ້ານ
ຄືດເນື່ອ ນອນກ່ອມກັ້ງ
ເຈົ້າຫາກເອີ ຖ້າຂານ
ຫັງເລົາ ອີກອື່ນນີ້ວ

✿ ຕັ້ງຫາກສົມກະໃຈນ້ອງ
ແມ່ນວ່າ ກຸດອາດຫຼຽນ
ຄືດໆກ່າງ ຂັງປາໄວ
ຄືດວ່າ ໃບເຜືອກອ້ອຍ
ຮຽມຫາກໄລວາງໄວ
ທາມາກ ຕັ້ງຫມີຈາກເສື້ອ
ຢູ່ດີເຍີ ຊຸມຜູ້ຫຼອງ
ນ້ອງຫາກກັ້ນ ໂສກໄຫ້
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ທໍ່ເກືອຂ້ອຍ
ຜັກອີເລີດຊີ່ຮ່າໄຫ້
ຫລອນວ່າ ແນ້ນຄວາຍອ້ອຍ
ເຈົ້າຈົ່ງຈັບແຫລ່ງໄວ
ແລ້ວຈົ່ງຈຸງຄວາຍເຂົ້າ
ເຈົ້າຄ່ອຍ ອິດອ່ອມລັງ

✿ ເຈົ້າຜູ້ໄພພະນອມໄນ້
ນ້ອງນີ້ ເຂົ້ອປວກກ້ວຍ
ບັດນີ້ ຫລາໄນໄຫ້
ຝູ່ຂໍ່ແກ້ວ
ຜື້ກໍ ຫົວຫອດໄຫ້

ນໍາອ້າຍ ຝ່າຍໄກ ແດ່ລື.

ທິວເຮືອຊີໄກຜ່າງ ມາແລ້ວ
ໄຫມຊຸດິນຮວນເຮ
ຝາປັກຫຼືອັດແຈບ ເສຍນ
ແຂງຂ້າຕ່າມາກນາວ ແຫ້ດາຍ
ກອຍມະໂນກະແຫລງຕອບ
ເອົາອ້າຍນັ່ງເຜົາ
ບ້າປ່ວງລືມຈິດ ແນໍ
ເມື່ອຍມະໂນກີຕື່ອ
ມົງຄານເຈົ້າຜື່ ຮຽມເອີຍ
ໃນສ້ວມຮວມສະເໜີ ອຸ່ນເອີຍ
ຊື່ນຊົມທິວຍັ້ນ
ມີເຂົ້າຂອດຜົມ ອຸ່ນເອີຍ.

ຂົວາງເວນກວາຍບາດ
ຊີ່ຫມາຍມ້ຽນມອດຊີວັງ
ຕາມໃຈຊີເລືອກຈີ່ ຈິງແລ້ວ
ປະສົງກໍາທໍ່ໄຟ
ອາຊະໄນ ຊື່ໄກທີ່ງ
ບໍ່ມີເຂົ້ອວກະດຸມ
ໂລກາກົງໂລກ ຮຽມເອີຍ
ຫາເຈົ້າບໍ່ຢາກເມືອ ຄົ່ນເອີຍ
ບໍ່ມີອອຍປາກະເຕີດ ເສຍນ
ຫາເຈົ້າອື່ນອອຍ ແລ້ນ
ຄືນມາຫາງເກົ່າ
ປະສົງກໍາຜູ້ກາເອົາ ແດ່ເປີ
ສວນເລົາປະສົງປ່ອຍ ນັ້ນເນີ
ຄວາຍນ້ອຍຄ່ອຍກະຫນອມ ແດ້ຫອນ

ກ່ອາໄສປຸ່ມປວກ
ປະສົງກໍາຫຼີມອດປາ
ຫາປະຊີກອດຫຼຸຍ
ຊື່ຍົມໄຫ້ ຮ່າລະບໍາ ແລ້ນ
ຫາແກວຊີປອງແຂວ

ນ້ອງຫາກຫຍີບແສວເສື້ອ
ພື້ນຫາກຮຸນແຮງຮ້ອງ
ນ້າຫາກ ພອງຝາດຝັ້ງ
ນ້ອງຢາກ ສີຫຽນໄຫວ້
ຄົນວ່າ ຮອດເຖິ່ອນກັ້າ
ເຈົ້າຈົ່ງປິນຜູ້ອັນ
ນ້ອງຈັກ ລິລາຍ້າຍ
ຄົນວ່າ ມັນຊາດນີ້

ກວາຍອ້າຍ ເມື່ອລຸນ
ບາຍມອງມາກວາດ
ຊີ້າຍແງ້ນ ຕໍ່ພະນຽງ
ສາຍໃຈເຈົ້າເມືອຜື້ອນ ດຸດ
ອອງຕ້ອນບໍ່ອືນ
ທາງໂຮມຈັງບໍ່ຢາກ
ຄືນເມືອເມືອງລາດ
ຂໍຊອນຊາດຊົມາ

❀ ບັດນີ້ ກາດໍາໃຫ້
ທົງຫາກບິນຂຶ້ນຝ້າ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ພອງສະຫມຸດສ້ອຍ
ນ້ອງຈັກຕັດທ່ອນບັນ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ເພື່ອງໄຟຟ້ອມ
ຜູ້ງຫມູ່ທອງແຜດສ້ວງ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ຈານເຄືອກກ່ວາ
ກັບທັງເຄືອໃສຊ້າງ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ຫວາຍເຫັນທ້ອງ
ຕົງເມື່ອ ຍາມຄໍ່າຄ້ອຍ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ຈັນແດງພ້ອມ
ນ້ອງກໍຢັ້ງງາງໃຫ້
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ນາງກາຍແກ້ວ
ກັບທັງດອກການເຮືອ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ຕັ້ນດອກຊ້ອນ
ກັບທັງຈັນວັນຂາວ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ດອກຄັດເຄົ້າ
ຂໍຢ່າໄລຮຽມປະ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ຈຳປາພ້ອມ
ກັບທັງດອກຈີ່ລ້ອມ
ຄ່ອຍຢູ່ດີເຍີ ບັງຊັນແລ້ງ
ກັບທັງດອກສະມ່ອຍພ້ອມ

ນ້າທີ່ງ ກໍມາຍາກກໍໃຈນີ້
ກາຊີໃຫ້ຢູ່ຄອງ ແລ້ນ
ແດງອອນອິດອອນ ຜິຈເອີຍ
ຊື່ຄືນເອົ້າສູ່ເມືອງ ກອນແລ້ວ
ຈຳປາກ້ານຕາດ ຮຽມເອີຍ.
ຜູ້ຍເບຍເປົ່ງບານ
ກໍໄຣແຄມໄຮ
ວາງເອົ້າຄະນອງເນີນ
ຕິນຈຳຕັ້ນຕໍ່າ ຮຽມເອີຍ
ພະວົນຂ້ອຍຊີ້ພາກແຍງ
ແກ່ມດອຍດອກສະມໍງ
ບາຍອ້າຍບໍ່ຢາກວາງ
ແກ່ມສະມໍດອກສະເດືອ
ເຂືອເຈົ້າຢູ່ຊະນອນ
ທັງດອກມະລິວັນ ຜິ່ເອີຍ
ດອກຈວງຫອມເຮົ້າ
ບານແຖບກາງກໍ ນັ້ນນາ
ໄປແປນພະວົນນ້ອງ
ຈຳປີພວງຝີ່ ຮຽມເອີຍ
ຫອມເຮົ້າທີ່ວພະນັງ
ຂຽວງາມຢູ່ອ່ອຍຮ່ອຍ
ຂະຍອມຕັ້ນດອກກະດອມ

ສະກິຕີວັດ ແລະ ທັນສີໃບລານ
ທີ່ສໍາຫລວດແລ້ວ ສີກປີ 1995-96
ແຂວງຫລວງພະບາງ ແລະ ໄຊຍະບູລີ
(01/10/95 - 30/09/96)

ລ/ດ	ແຂວງ/ມືອງ/ວັດ	ບ້ານ	ຈຳນວນ	ຈຳນວນ	ຈຳນວນ	ຈຳນວນ	ຖ້າຍໄມໂຄສົມ	
			ຜູກ	ໃບສໍາຫລວດ	ມີດ	ເລື່ອງ	ຜູກ	ິ້ນ
I	ແຂວງຫລວງພະບາງ ມືອງຫລວງພະບາງ							
1	ວັດຫນອງສີຄຸນມືອງ	ວັດຫນອງ	1,768	675	167	311	237	6,401
2	ວັດປ່າໄຜ	ຊຽງມ່ວນ	708	303	58	170	39	1,007
3	ວັດຊຽງມ່ວນ	ຊຽງມ່ວນ	1,741	811	152	429	113	2,821
4	ວັດຈຸມຄ້ອງ	ຈຸມຄ້ອງ	552	266	44	170	9	425
5	ວັດໃຫມສຸວັນນະພູມ ມາຮາມ	ປ່າຂາມ	2,468	1,085	159	439	52	1,449
6	ວັດບ້ານສຶງ	ສຶງ	370	178	30	139		
7	ວັດທ່າສຽງວ່ອະວິຫານ	ຫົວຊຽງ	63	48	6	42		
7	ລວມ: ມ.ຫຼວງພະບາງ		7,670	3,366	616	1,700	450	12,103
	ມືອງນານ							
8	ວັດສີບຸນເຮືອງ	ສີບຸນເຮືອງ	2,286	571	125	253	7	532
9	ວັດສີມຸງຄຸນ	ສີມຸງຄຸນ	1,002	309	46	189		
10	ວັດບ້ານທາດ	ບ້ານທາດ	244	109	20	85	1	46
11	ວັດບ້ານໄພນ	ບ້ານໄພນ	354	163	20	82		
12	ວັດນາເຄືນ	ບ້ານນາເຄືນ	951	277	45	186		
13	ວັດນາເລົາ	ບ້ານນາເລົາ	108	58	7	49		
14	ວັດນາກົງ	ບ້ານນາກົງ	118	60	7	49		
15	ວັດນາຝາຍ	ບ້ານນາຝາຍ	1,409	353	71	235		
16	ວັດນານວນ	ບ້ານນານວນ	1,301	427	73	240	94	2,120
17	ວັດດອນຕຸມ	ບ້ານດອນຕຸມ	355	118	12	108		
18	ວັດໄພນຫິນ	ບ້ານໄພນຫິນ	160	72	7	62		

19	ວັດປ່າເຜີ່ມ	ບ້ານປ່າເຜີ່ມ	101	51	5	50	1	57
20	ວັດປ່າໄຜ	ບ້ານປ່າໄຜ	473	178	26	130	3	239
13	ລວມ: ມ. ນານ		8,862	2,746	464	1,718	106	2,994
20	ລວມ : ແຂວງຫຼວງພະບາງ		16,532	12,224	2,160	6,836	1,112	30,194
II ແຂວງໄຊຍະບູລີ ເມືອງຕົ້ນ								
1	ວັດຂອນໄຊ	ຂອນໄຊ	110	54	8	50		
2	ວັດສະຫຼືບຸນຍືນ	ຫລວງ	317	115	27	57	19	375
3	ວັດດອນໄຊ	ດອນໄຊ	135	63	7	57		
4	ວັດດອນແກ້ວ	ດອນແກ້ວ	34	27	2	21		
5	ວັດດອນມູນ	ດອນມູນ	10	1	1	1		
6	ວັດໜ້ນອງແຫວນ	ໜ້ນອງແຫວນ	83	40	4	36		
7	ວັດນາງົວ	ນາງົວ	59	26	5	25		
8	ວັດບີ້ມີ	ບີ້ມີ	240	229	17	109		
9	ວັດຜຍງາມ	ຜຍງາມ	173	88	17	77		
9	ລວມ: ມ. ຕົ້ນ		1,161	643	88	433	19	375
ເມືອງທຶນສາ								
10	ວັດທຶນສວນແກ້ນ	ກົກກໍ	290	141	25	132	4	84
11	ວັດສີບຸນເຮືອງ	ສີບຸນເຮືອງ	1,035	324	65	229	1	97
12	ວັດດອນໄຊ	ດອນໄຊ	332	132	25	108	3	73
13	ວັດໂພນໄຊ	ໂພນໄຊ	190	90	16	73		
14	ວັດໂພນສູງ	ໂພນສູງ	94	48	9	48		
15	ວັດຜະທາດສີມຸງຄຸນ	ສີມຸງຄຸນ	745	137	38	137	4	39
16	ວັດສີຫອມ	ສີຫອມ	58	30	4	24		
17	ວັດຈອນແຈ້ງ	ຈອນແຈ້ງ	193	99	13	78		
8	ລວມ ມ. ທຶນສາ		2,937	1,001	195	829	12	293
17	ລວມ : ແຂວງໄຊຍະບູລີ		4,098	1,644	283	1,262	31	668
37	ລວມຫັ້ງຫມິດ		20,630	13,868	2,443	8,098	1,143	30,862

ສະກິດີການສໍາຫລວດ, ອະນາໄມ, ປ່ຽນປັ້ງ

ກໍາແຜງນະຄອນຫຼວງຈັນ

ສີກປີ 1995-96 (01/10/95 - 30/07/1996)

(ເຜື່ອກຮມກ່າຍໄມໂຄ້ງຫຸ້ມ)

ລ/ດ	ແຂວງ/ເມືອງ/ວັດ	ບ້ານ	ຈ/ນ ຜູກ	ຈ/ນ ໃນ ສໍາຫຼວດ	ຈ/ນ ມັດ	ຈ/ນ ເລື່ອງ	ກ່າຍໄມໂຄ້ງຫຸ້ມ							
							ຜູກ	ໃນ						
ກໍາແຜງນະຄອນຫຼວງຈັນ														
ເມືອງໄຊເສດຖາ														
1	ວັດນາໂຊ	ນາໂຊ	3,564	43	1,410	1,530	129	3,253						
2	ວັດໂພນໄຊ	ໂພນໄຊ	614	36	36	174								
3	ວັດສີສັງວອນ	ສີສັງວອນ	410		48	220								
4	ວັດໂພນເຄັງ	ໂພນເຄັງ	471		45	189								
5	ວັດທີວົງວົງ	ທີວົງວົງ	563	56	49	214								
6	ວັດປ່າມໝາໄລ	ໄມນຄ້	718	26	54	219								
7	ວັດນາຄວາຍກາງ	ນາຄວາຍ	468	35	57	236								
8	ວັດຫນອງຫນຽງ	ຫນອງຫນຽງ	628	37	58	290								
9	ວັດຫນອງບອນ	ຫນອງບອນ	876		63	472								
10	ວັດທາດຫລວງເຫັນໜີອ	ທາດຫລວງ	343		35	198								
11	ວັດໄຊກັນ້ອຍ	ໄຊກັນ້ອຍ	584		60	335								
12	ວັດຊ່າເຄົ	ຊ່າເຄົ	783		62	445								
13	ວັດຮອງສຸພາບ	ຮອງສຸພາບ	908		79	520								
	ລວມ		10,930	154	2,056	5,042	129	3,253						
ເມືອງສີສັຕະນະກາ														
1	ວັດຜຍວັດ	ຜຍວັດ	159											
2	ວັດສີເມືອງ	ສີເມືອງ	696	44	34	154	2	125						
3	ວັດທາດຂາວ	ທາດຂາວ	454	8	25	100								
4	ວັດຜະໄຊ	ຜະໄຊ	960	35	55	115	216	5,592						
5	ວັດດົງປ່າລານ	ດົງປ່າລານ	370		18	71	8	214						
6	ວັດສະພານຫອງເຫັນໜີອ	ສະພານຫອງ ເຫັນໜີອ	447	19	20		4	950						
	ລວມ		3,086	106	152	440	230	6,881						

<u>ເມືອງສີໂຄດຕະບອງ</u>								
1	ວັດເມືອງວາຫາ	ເມືອງວາຫາ	858	23	49	111		
2	ວັດຂູນຕາວະຮະຮາມ	ຂູນຕາ	1,763	29	154	168	176	3,503
3	ວັດປາກທ້າງເໝົນອີ	ປາກທ້າງ	354	0	24	68		
4	ວັດໄຟໄຊ	ບ້ານໃຫມ	323	0	12	66		
5	ວັດຫນອງບຶກກາງ	ຫນອງບຶກ	297	0	16	92		
	ລວມ		3,595	52	255	505	176	3,503
<u>ເມືອງຫາດຊາຍພອງ</u>								
1	ວັດທິງຫາດ	ຫ້ອມໃຕ້	1,006	7	103	401	59	1,532
2	ວັດສີບຸນເຮືອງ	ຫ້ອມໃຕ້	638	9	60		30	528
3	ວັດຈຽມປາງ	ຈຽມປາງ	474	17	37			
4	ວັດຈອມທອງ	ຈອມທອງ	656	7	38		54	1,833
5	ວັດອ້າພາວັນ	ບ້ານປ່າປາງ	326	104	20	60		
6	ວັດໂພນໄຊ	ບ້ານຫ້ອມ	479	54	32	82		
7	ວັດສັນຕິທຳ ໄຊຍະມູງຄຸນ	ບ້ານກຸ່ມເພຍ	369		26	53		
8	ວັດບໍ່ຜ້າ	ບ້ານຫ້ອມ	507	7	21	167		
	ລວມ		4,455	205	337	763	143	3,893
3.2	ລວມທັງທີມດ		22,066	517	2,800	6,750	678	17,530
6.9	ລວມການສ້າງລວດ ສຶກປີ 95-96		42,696	14,385	5,243	14,848	1,821	48,392

ເຈົ້າຂອງ

ໂຄງການປັກປັກຄາຕໍ່ໃນລານລາວ
ສ້າງປັກງານ
ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ແຂວງ ວັດທະນະທຳ
ຖຸ ປະມ. 6244 ໄກສະກະບັນດາ 21 3029

ຄະບະຈັດຫຳກໍາ

ທີ່ວຽນມາປັນນາທີ່ການ
ຜູ້ຊ່ວຍບັນນາທີ່ການ
ຈັດຕະນໍາຄອມຜົວຕີ
ກ່າຍທານ

ບົນເຈົດ ທໍາມະຈັກ
ຫຸນສະມຸດ ຫີ້ອະກຸນ
ຈໍາປັກ ວຽກຄົດາ
ນາລີ ຕອງຄຸມມາ
ຈະເລີນໄຊ ຜົມມະນົງຄາ
ໄຟວັນ ຫ້າມະວຽງ